

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/I/2025/36124048422613508

APLIKÁCIA ESG REPORTINGU V ÚČTOVNÝCH
JEDNOTKÁCH PÔSOBIACICH V ODVETVÍ
AUTOMOBILOVÉHO PRIEMYSLU V SLOVENSKEJ
REPUBLIKE

Inžinierska záverečná práca

2025

Bc. Marko Kalafut

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

APLIKÁCIA ESG REPORTINGU V ÚČTOVNÝCH
JEDNOTKÁCH PÔSOBIACICH V ODVETVÍ
AUTOMOBILOVÉHO PRIEMYSLU V SLOVENSKEJ
REPUBLIKE

Inžinierska záverečná práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva
Vedúca záverečnej práce: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD.

Bratislava 2025

Bc. Marko Kalafut

ABSTRAKT

KALAFUT, Marko: *Aplikácia ESG reportingu v účtovných jednotkách pôsobiacich v odvetví automobilového priemyslu v Slovenskej republike*. Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a audítorstva. Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2025, počet strán: 68

Diplomová práca sa zaoberá problematikou ESG vykazovania v automobilovom priemysle na Slovensku. Hlavným cieľom práce je komparatívna analýza a zhodnotenie aplikácie požiadaviek súvisiacich s ESG vykazovaním v konkrétnych podmienkach účtovných jednotiek pôsobiacich v odvetví automobilového priemyslu v Slovenskej republike. Výsledkom analýzy je hlavne posúdiť spoločné prvky, ktoré sú navzájom medzi sebou v rámci účtovných jednotiek porovnateľné, ale rovnako aj rozdiely a individuálny prístup jednotlivých účtovných jednotiek pri vykazovaní ich informácií o udržateľnosti. Medzi ďalšie ciele možno zaradiť vlastné odporúčania pre zlepšenie problematiky vo vykazovaní, postrehy pri práci s výročnými správami, ale aj vlastný pohľad na danú problematiku. V tretej kapitole pracujeme s výročnými správami jednotlivých automobiliek, ktoré obsahujú predovšetkým informácie z environmentálnej oblasti, kde sú podrobne opísané vplyvy podniku na životné prostredie, ale rovnako tak aj spôsoby a nástroje, ktorými podniky zmiernujú negatívny dopad na životné prostredie. Sociálna oblasť sa venuje starostlivosti o zamestnancov a vytváraním pozitívneho vzťahu so širokou verejnosťou. Oblasť riadenia sa orientuje predovšetkým na identifikáciu a správne riadenie rizík, ktorým podnik musí čeliť, ďalšou časťou je dodržiavanie národnej a nadnárodnej legislatívy. V závere práce sú zhrnuté výsledky práce, postrehy a odporúčania, ktoré môžu byť použité pre odbornú verejnosť, pre lepšie zorientovanie sa v danej problematike týkajúcej sa ESG vykazovania v automobilovom priemysle na Slovensku.

Kľúčové slová: ESG vykazovanie, udržateľnosť, firemné riadenie, environmentálna zodpovednosť, sociálna zodpovednosť, automobilový priemysel

ABSTRACT

KALAFUT, Marko: *Application of ESG reporting in accounting entities operating in the automotive industry in the Slovak Republic*. The University of Economics in Bratislava, Faculty of Economic Informatics, Department of Accounting nad Auditing. Supervisor: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2025, number of pages: 68

The diploma thesis deals with the issue of ESG reporting in the automotive industry in Slovakia. The main objective of the thesis is a comparative analysis and evaluation of the application of requirements related to ESG reporting in specific conditions of accounting units operating in the automotive industry in the Slovak Republic. The result of the analysis is mainly to assess the common elements that are comparable among the entities, but also the differences and the individual approach of individual entities in reporting their sustainability information. Other objectives include own recommendations for improvement of the reporting issues, insights when working with annual reports, but also own perspective on the issue. In the third chapter we work with the annual reports of the individual automotive companies, which mainly contain environmental information, detailing the environmental impacts of the company, but also the ways and tools that the companies use to mitigate their negative environmental impact. The social area is concerned with looking after employees and creating a positive relationship with the general public. The management area focuses primarily on identifying and properly managing the risks that the company has to face; another part is compliance with national and supranational legislation. The thesis concludes with a summary of the results of the work, insights and recommendations that can be used for the professional public, for a better understanding of the ESG reporting in Slovakia's automotive industry.

Key words: ESG reporting, sustainability, corporate governance, environmental responsibility, social responsibility, automotive

Obsah

Úvod.....	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Definícia ESG vykazovania	11
1.1.1 Environmentálny komponent ESG vykazovania	14
1.1.2 Sociálny komponent ESG vykazovania.....	17
1.1.3 Riadiaci komponent ESG vykazovania.....	20
1.2 Legislatíva a regulácia v oblasti ESG vykazovania v rámci Európskej únie a Slovenskej republiky	23
1.2.1 Nadnárodná legislatíva upravujúca oblasť ESG vykazovania	24
1.2.2 Národná legislatíva upravujúca ESG	27
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	31
3 Výsledky práce a diskusia.....	33
3.1 Analýza automobilového priemyslu na Slovensku.....	33
3.2 Komparatívna analýza informácií o udržateľnosti – environmentálna oblasť.	36
3.2.1 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Volkswagen....	36
3.2.2 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Jaguar	38
3.2.3 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Kia	41
3.2.4 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti PCA.....	45
3.2.5 Komparácia environmentálnych aspektov ESG vykazovania spoločností automobilového priemyslu.....	46
3.3 Komparatívna analýza informácií o udržateľnosti – sociálna oblasť	48
3.3.1 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Volkswagen.....	48
3.3.2 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Jaguar	50
3.3.3 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Kia.....	51
3.3.4 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti PCA.....	53
3.3.5 Komparácia sociálnych aspektov ESG vykazovania spoločností automobilového priemyslu.....	55
3.4 Komparatívna analýza informácií o udržateľnosti – oblasť riadenia.....	57
3.4.1 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Volkswagen	57
3.4.2 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Jaguar	57
3.4.3 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Kia.....	58
3.4.4 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti PCA.....	59

3.4.5 Komparácia riadiacich aspektov ESG vykazovania spoločností automobilového priemyslu	60
Záver	62
Zoznam použitej literatúry	64

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1 - Kľúčové ukazovatele na vyrobené vozidlo

Tabuľka č. 2 - Opis činností v súlade s Taxonómiou EÚ spoločnosti Jaguar

Tabuľka č. 3 - Opis činností v súlade s Taxonómiou EÚ spoločnosti Kia

Tabuľka č. 4 - Komplexné porovnanie vykázaných environmentálnych informácií

Tabuľka č. 5 - Prehľad zamestnaneckých benefitov spoločnosti Volkswagen

Tabuľka č. 6 - Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov spoločnosti Kia

Tabuľka č. 7 - Komplexné porovnanie vykázaných sociálnych informácií

Tabuľka č. 8 - Komplexné porovnanie vykázaných riadiacich informácií

ZOZNAM SKRATIEK

ESG - enviromental, social, governance

GRI - Global Reporting Initiative

CDP - Carbon Disclousure Project

TCFD - Force on Climate-Related Financial Disclousures

CSRD - Corporate Sustainability Reporting Directive

OSN - Organizácia spojených národov

SDG - Sustainable Development Goals

WWF - World Wide Fund for Nature

SASB - Sustainability Accounting Standards Board

OECD - Organization for Economic Cooperation and Development

EÚ - Európska únia

SFDR - Sustainable Finance Disclosure Regulation

CSDDD - Corporate Sustainability Due Diligence Directive

ESRS - European Sustainability Reporting Standards

EFRAG - European Financial Reporting Advisory Group

HDP - hrubý domáci produkt

ZAP - Zväz automobilového priemyslu

ŠÚ SR - Štatistický úrad Slovenskej republiky

MH SR - Ministerstvo Hospodárstva Slovenskej republiky

SEVA - Slovenská asociácia pre elektromobilitu

VOC - Volatile Organic Compounds

WLTP - Worldwide Harmonized Light-Duty Vehicles Test Procedure

RCP - Representative Concentration Pathway

SF - Sociálny fond

BOZP - Bezpečnosť ochrany a zdravia pri práci

Úvod

V posledných rokoch narastala potreba, aby sa účtovné jednotky stávali spoločensky a udržateľne zodpovednými, s čím je úzko spojené vykazovanie nefinančných informácií, resp. informácií o udržateľnosti. Koncept ESG vykazovania, a teda environmentálnej, sociálnej a riadiacej oblasti (angl. Environmental, Social, and Governance), poskytuje podnikom podklad na to, aby boli schopné vykazovať ich vplyv na jednotlivé oblasti, na ktoré vplývajú ako spoločnosť. Vykázané informácie zachytávajú predovšetkým vplyv spoločnosti na životné prostredie, vzťahy, ktoré si budujú so zamestnancami a verejnosťou, ale taktiež aj kvalitu ich riadenia a dodržiavanie národnej a nadnárodnej legislatívy, pričom je dôležité poukázať aj na to, ako tieto oblasti vplývajú na podnik ako taký (angl. double materiality). Tento trend vykazovania informácií o udržateľnosti je podmienený snahou Európskej únie a jednotlivých štátov o uhlíkovú neutralitu, ale aj vytvorením transparentnej komunikácie so zainteresovanými stranami, ktorými sú napríklad investori, banky, štátne inštitúcie, zamestnanci a pod. Investori odhliadnuc od finančných ukazovateľov začali prihliadať a kladú dôraz aj na nefinančné informácie, resp. na informácie o udržateľnosti pri ich rozhodovaní. Spoločensky a environmentálne zodpovedné podniky sa stávajú čoraz viac atraktívnejšími pre potencionálnych investorov, čo podniky motivuje k skvalitneniu vykazovania týchto informácií.

Diplomová práca sa zameriava na oblasť ESG vykazovania s akcentom na automobilový priemysel v Slovenskej republike. Tento priemysel patrí ku kľúčovým a strategickým oblastiam ekonomiky Slovenska. Tvorí nezanedbateľnú časť na podiele hrubého domáceho produktu (HDP) krajiny a rovnako tak aj na objeme exportu vyvezených tovarov. Vzhľadom na tento významný podiel na národnom hospodárstve však spadá toto odvetvie pod prísnu reguláciu zo strany štátu, rovnako tomu je tak aj v oblasti ESG vykazovania, nakoľko hovoríme aj o priemysle, ktorý patrí k najväčším producentom emisií a skleníkových plynov, čo predstavuje značnú environmentálnu záťaž pre životné prostredie.

Všetky tieto regulácie tlačia automobilky pôsobiace na Slovensku k zodpovednému prístupu v tejto oblasti. Treba však podotknúť, že aj samotné automobilky častokrát dobrovoľne prispievajú k zmierneniu týchto negatívnych dopadov na životné prostredie. Mnohé z nich prijímajú aj vlastné interné predpisy, ktoré majú za cieľ prispieť k znižovaniu negatívneho vplyvu podniku na životné prostredie, ale aj jeho obnovu a ochranu. Rovnako

tak sa pýšia aj nadštandardnou starostlivosťou o svojich zamestnancov vo forme zamestnaneckých bonusov, ktoré sú častokrát vysoko nad priemerom a štandardmi v porovnaní s inými odvetviami v národnom hospodárstve. Všetky tieto kroky prispievajú ku konkurencieschopnosti účtovných jednotiek, pričom sa zabezpečuje ich dlhodobá udržateľnosť ako priemyslu, vzhľadom na transformáciu výrobného procesu na elektrické a hybridné automobily. Zároveň rastie podiel investícií do udržateľných zdrojov a obehového hospodárstva.

Hlavným cieľom práce je komparatívna analýza a zhodnotenie aplikácie požiadaviek súvisiacich s ESG vykazovaním v konkrétnych podmienkach účtovných jednotiek pôsobiacich v odvetví automobilového priemyslu v Slovenskej republike. Zámerom je priniesť vlastné postrehy na zlepšenie vykazovania daných informácií, ktoré sú určené pre externého používateľa výročných správ pre správne a efektívne rozhodovanie sa.

V diplomovej práci pracujeme s legislatívou, ktorá je platná k 28. 02. 2025.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Definícia ESG vykazovania

V súčasnosti účtovné jednotky¹ čelia mnohým významným výzvam v oblasti udržateľnosti a skvalitnenia vykazovania informácií, ktoré sa priamo dotýkajú udržateľnosti ako takej. Prudko rastúca potreba, aby sa podniky stali ekologicky a sociálne zodpovednými, prispieva ku konkurencieschopnosti medzi podnikmi, nakoľko tieto chápu dôležitosť a význam v napredovaní a zdokonaľovaní procesov, ktoré zabezpečia ich ekologický a sociálny prínos pre spoločnosť ako takú. Označenie ESG (angl. Environmental, Social, and Governance, ďalej ESG) v sebe implementuje tri hlavné komponenty, ktoré sú nositeľmi tzv. nefinančných informácií, resp. informácií o udržateľnosti, a nimi sú: environmentálny, sociálny a riadiaci komponent.

Ako uvádza Globalreporting (n. d.), spoločnosti by mali jasne definovať ciele spojené so spoločensky zodpovedným správaním a rovnako tak aj procesy a nástroje, ktorými dokážu tieto ciele naplňať. S tým spojené vykazovanie nefinančných informácií sa naprieč rokmi stávalo témou číslo jedna. Táto potreba sa začala prejavovať už od deväťdesiatych rokov kedy vznikla „Global Reporting Initiative“ (ďalej aj GRI), ktorá ako prvá štruktúrovaná práca definovala, ako majú podniky vykazovať či už pozitívny alebo v opačnom zmysle negatívny vplyv na životné prostredie. Šlo o veľmi všeobecne uplatniteľnú prácu, nakoľko sa dala uplatniť pre všetky typy podnikov naprieč širokým spektrom odvetví a ako jedna z prvých sa snažila poskytnúť podnikom súhrnné poradenstvo v oblasti vykazovania nefinančných informácií spojených s ESG problematikou.

Najrozsiahlejšia adopcia udržateľného rozvoja bola v roku 2015, kedy boli prijaté v rámci Organizácie spojených národov (angl. The United Nations Organization, ďalej OSN), ciele udržateľného rozvoja známe ako Sustainable Development Goals (SDG). Ako deklaruje United Nations (n. d.), na valnom zhromaždení za ne vtedy hlasovalo všetkých 193 členských krajín, vrátane stoviek mimovládnych organizácií, ktoré zastupovali jednotlivé skupiny ľudí ako napríklad vedcov, pracujúcich obyvateľov, malých farmárov a iné zainteresované osoby. Táto agenda obsahuje 17 jasne stanovených cieľov, ktoré sa zaoberajú kľúčovými problémami, ktoré sú spojené s udržateľnosťou. Ako uvádza United Nations (n. d.), patrí sem napríklad boj proti chudobe, kvalitná a všetkým dostupná

---

¹ Pojmy podnik, firma, účtovná jednotka považujeme v práci za synonymá.

zdravotná starostlivosť, rodová rovnosť, kvalitné vzdelávanie, kvalitné pracovné podmienky a trvalo udržateľný ekonomický rast, zodpovedná produkcia a konzumácia a pod. Celá táto agenda má za úlohu motivovať podniky k udržateľnému rastu a poskytuje podklad pre informácie, ktoré môžu prispieť ku skvalitneniu vykazovania nefinančných informácií zo strany podnikov a prispieť k ich participácií na dosahovaní cieľov, ktorými sa zaoberá agenda SDG.

V tom istom roku bola prijatá aj tzv. „Parížska dohoda“, častokrát označovaná aj ako Parížska dohoda o zmene klímy, v reakcii na SDG ciele s primárnym zameraním na klímu a klimatické zmeny. Ako uvádza Consilium Europa (n. d.), Parížska dohoda je záväzná pre všetky zmluvné strany, vrátane Slovenska, a do dnešného dňa ju podpísalo 195 členov. Cieľom tejto dohody je znižovanie emisií skleníkových plynov, spomalenie globálneho otepľovania a s tým spojené financovanie a podpora nástrojov, ktoré umožnia dosahovanie uhlíkovej neutrality do roku 2050, čím sa zamedzí ďalšiemu radikálnemu otepľovaniu planéty. Slovensko sa rozhodlo už do roku 2030 znížiť emisiu skleníkových plynov o minimálne 40% v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Ako ďalej uvádza Stavebný magazín (n. d.) v súčasnosti Slovensko prijíma také opatrenia, ktoré podporujú tzv. „zelené investície“, čiže investície do technológií zameraných na zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie vo forme vodných, veterných či slnečných elektrární.

Informácie súvisiace s udržateľnosťou, s environmentálnym, sociálnym a riadiacim aspektom správania sa, sú účtovné jednotky povinné uvádzať vo výročných správach. Ako podotýka spoločnosť KPMG (n. d.), pre podniky je veľmi dôležité, aby dokázali správne pochopiť, aké informácie a v akom rozsahu je potrebné vykazovať a naopak, ktoré informácie nezohrávajú dôležitú úlohu v rámci podnikateľskej činnosti účtovnej jednotky a teda nie je nutnosť ich vykazovať. Skvalitnením vykazovaných informácií sa môžu podniky stať atraktívnejšie pre potencionálnych investorov, ktorí chápu potrebu investície svojho voľného kapitálu do takých podnikov, ktoré sa snažia byť spoločensky zodpovedné a napredujú v oblasti udržateľnosti. Naproti vykazovaniu, ktoré zachytáva finančné informácie ako napríklad obrat spoločnosti, čistý zisk, pohyby v zmene vlastného imania, cash-flow alebo hodnota majetku a záväzkov, sa v posledných rokoch kladol dôraz na nefinančné informácie, ktoré častokrát reflektujú podstatnú časť činnosti podniku.

Jednou z hlavných požiadaviek, ktorá sa kladie na tieto informácie, je vierohodnosť vykázaných informácií. Dobrým predpokladom pre vierohodnosť vykázaných informácií je dôkaz toho, že daná firma rešpektuje a uplatňuje pravidlá v oblasti ESG vykazovania. Na základe vierohodnosti daných informácií, sú zainteresované strany (angl. Stakeholders)

schopné pochopiť informácie spojené s udržateľnosťou a považovať ich za vierohodné. S týmto sa spája overenie daných informácií, ktoré spoločnosti zachytávajú a vykazujú vo svojich výročných správach nezávislými audítormi, ktorí zaručujú nezávislosť pri overovaní informácií spojených s ESG vykazovaním. Ako ďalej uvádza KPMG (n. d.), audítorská spoločnosť dohliada na overenie daných informácií, ako aj na dodržanie pravidiel počas vykazovania.

Spočiatku sa firmy obávali overovania týchto nefinančných informácií nezávislými entitami, nakoľko sa vystavovali možnému riziku poškodenia reputácie spoločnosti, v prípade, že došlo k chybnému vykázaniu informácií alebo nepochopeniu dôležitosti a významu, ktoré boli spojené s procesmi na dosiahnutie udržateľnosti. Podľa spoločnosti KPMG (2013) v roku 2013 len 38 % z 4 100 publikovaných udržateľných reportov boli overené nezávislým útvarom. Avšak so zdokonaľovaním jednotlivých procesov a smerníc spojených s vykazovaním daných informácií a s narastajúcim trendom a dôležitosťou týchto reportov sa zvyšuje aj percento overených nefinančných reportov nezávislými orgánmi naprieč jednotlivými rokmi až do súčasnosti.

Ďalšou z dôležitých kvalitatívnych požiadaviek, ktoré sa vzťahujú na vykázané informácie je ich transparentnosť. Ako konštatuje European Parliament (2024), spoločnosť by mala dbať na to, že informácie o ESG sú zrozumiteľné pre zainteresované strany. Tu sa stretávame s problematikou tzv. „greenwashingu“, čo v praxi znamená, že podnik úmyselne zavádza svojich potencionálnych zákazníkov tým, že sa tvári ako spoločensky zodpovedný a udržateľný, čo môže viesť k mylnej predstave, keďže realita je úplne iná. Proti tomuto bojuje Európska únia napríklad tým, že nedovoľuje označenia produktov ako „udržateľné“ bez skutočného dôkazu, že daný produkt má neutrálny, znížený alebo pozitívny vplyv na životné prostredie. Ďalším nástrojom je zriaďovanie verejných orgánov, ktoré dohliadajú na správne a pravdivé označovanie produktov, ktoré sú environmentálne priateľské.

Postupnou štylizáciou jednotných pravidiel platných pre ESG vykazovanie dochádza k napredovaniu v porovnateľnosti daných údajov. Na Slovensku pre vykazovanie finančných informácií existuje jednotná právna legislatíva, ktorá upravuje vykazovanie týchto informácií v účtovnej závierke, pričom je jasne predpísaný obsah, forma a štruktúra vykazovania informácií vo výkazoch účtovnej závierky, aby tieto informácie boli porovnateľné. Vzhľadom na to, že pre vykazovanie nefinančných informácií ešte donedávna neexistovali jednotné pravidla, informácie boli neporovnateľné, netransparentné a často vykazovali známky greenwashingu. Európska únia sa snažila motivovať, ale nie vynuocovať, vykazovanie informácií týkajúcich sa ESG problematiky, čo v praxi znamenalo, že ak sa

spoločnosť rozhodla vykazovať tieto nefinančné informácie, mohla si zvoliť jednu z mnohých vypracovaných štúdií ako napríklad (CRIF, 2023):

- Global Reporting Initiative – GRI,
- Carbon Disclosure Project – CDP,
- Force on Climate-Related Financial Disclosures – TCFD.

Tieto informácie však nebolo možné porovnávať medzi firmami, nakoľko jedna firma mohla vykazovať informácie podľa GRI, iná podľa CDP a pod. To bolo hlavným podnetom pre Európsku úniu, aby zabezpečila jednotnú legislatívu, ktorá bude všeobecne platná a pre firmy záväzná, čo zabezpečí porovnateľnosť týchto informácií.

Výsledkom daných úsilí je prijatie Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov (angl. Corporate Sustainability Reporting Directive, ďalej aj CSRD). CSRD zaväzuje spoločnosti poskytovať podrobnejšie informácie o svojich environmentálnych, sociálnych a riadiacich praktikách. CSRD zabezpečí porovnateľnosť vykázaných informácií medzi spoločnosťami, rovnako tak aj zvýši transparentnosť, podporí zlepšenie kvality a konzistentnosť údajov, nakoľko CSRD stanovuje už konkrétne požiadavky na obsah a formát správy, ktorú musí podnik, ktorý spĺňa kritériá na vykávanie týchto informácií, dodržiavať. Taktiež sa zaoberá okruhom subjektov, na ktoré sa daná úprava bude vzťahovať v najbližších rokoch.

Vo všeobecnosti platí, že všetky kvalitatívne požiadavky, ktoré sa kladú na nefinančné informácie vykávané vo výročnej správe, by mali chrániť všetky zainteresované strany pred klamlivým a zavádzajúcim obsahom, neprehľadnosťou alebo iným negatívnym vplyvom pri ich rozhodovaní a posudzovaní, či ide o spoločnosť, ktorá je naozaj ekologicky zodpovedná a snaží sa napredovať v oblasti udržateľnosti alebo naopak, či ide len o „greenwashing“, ktorý neodzrkadľuje skutočné fungovanie danej spoločnosti.

1.1.1 Environmentálny komponent ESG vykazovania

Environmentálny komponent ESG vykazovania sa zameriava na vplyv podniku na životné prostredie, či už v negatívnom alebo pozitívnom zmysle. V praxi hodnotí, akým spôsobom sa spoločnosť podieľa na vytváraní vhodných podmienok pre udržateľný ekonomický rast tak, aby sa zamedzilo negatívnemu vplyvu podniku na životné prostredie.

Ako uvádza PWC (n. d.), rovnako tak CSRD stanovuje princíp dvojitej významnosti, t. j. neskúma iba, ako podnik vplýva na životné prostredie, ale aj to, ako toto environmentálne správanie ovplyvňuje podnik, jeho peňažné toky a financie. Medzi hlavné faktory, na ktoré podniky môžu svojou činnosťou vplývať, patrí hlavne efektívne využívanie vodných zdrojov, znižovanie produkcie skleníkových plynov v ovzduší, odpadový manažment, ktorý v sebe zahŕňa využívanie ekologického materiálu, ktorý môže byť už z recyklovaného materiálu alebo využívanie takého materiálu, ktorý môže byť následne znova recyklovaný a tým sa zamedzí zvyšovaniu odpadu na skládkach. Ďalším negatívnym dopadom na životné prostredie môže byť znečisťovanie vodných zdrojov, či už v riekach a jazerách, ale koniec koncov aj morí či oceánov, nakoľko podľa Svetového fondu na ochranu prírody (2019) (angl. World Wide Fund for Nature, ďalej aj WWF) každoročne skončí zhruba 9 miliónov ton plastov v oceánoch. Tento trend je bohužiaľ na vzostupe a predpokladá sa, že množstvo odpadov v oceánoch sa do roku 2050 zvýši štvornásobne. Odlesňovanie patrí taktiež medzi hlavné oblasti, ktorými sa zaoberá environmentálny pilier CSR. Tento trend je v posledných rokoch na ústupe a zlepšuje sa regulácia proti odlesňovaniu lesných porastov, taktiež sa napreduje v oblasti obnovy lesných plôch a obnovy poškodených ekosystémov. Aj napriek týmto pozitívnym krokom netreba zabúdať venovať dostatočnú pozornosť ochrane lesných porastov a ekosystémov a následne udržateľnému hospodáreniu s lesnými zdrojmi.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (ďalej Taxonómia EÚ) v článku 9 o environmentálnych cieľoch zadefinovalo hlavné témy, ktorým sa majú podniky venovať vo svojich správach z oblasti ESG a nimi sú:

- a) zmierňovanie klimatických zmien,
- b) adaptácia na zmenu klímy,
- c) trvalo udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských tokov,
- d) prechod na obehové hospodárstvo,
- e) ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

Cieľom Európskej únie (ďalej EÚ) je, aby sa do roku 2050 stala prvým klimaticky neutrálnym kontinentom na svete. Pre splnenie tohto ambiciózneho cieľa EÚ prijala čiastkové ciele, ako napríklad:

- minimálne 55% zníženie emisií skleníkových plynov (definované v európskom klimatickom zákone),
- minimálne 32,5% zlepšenie energetickej účinnosti.

Oba tieto ciele sú úzko prepojené na Parížsku dohodu. Nakoľko táto dohoda pokrýva širokú škálu oblastí, vytvára silný podklad pre implementáciu týchto procesov do interných procesov jednotlivých podnikov.

Z pohľadu podnikov pri implementácii ekologicky šetrných krokov dochádza k mnohým benefitom, ktoré môžu predstavovať pre podniky nové príležitosti v rámci rozvoja a modernizácie ich výrobného procesu, ako aj pre získanie konkurenčnej výhody oproti ostatným podnikom, ktoré možno nekladú potrebný dôraz na implementáciu ESG stratégie. Jedným z hlavných dôvodov, ako uvádza Velocityokc (n. d.), je konkurenčná výhoda, nakoľko aj zákazníci, ako ukazujú výsledky prieskumu spoločnosti Nielsen, sú ochotní si priplatiť za udržateľné produkty, keďže tieto produkty reflektujú ochotu firiem byť spoločensky zodpovednými. Medzi ďalšie výhody patrí aj úspora elektrickej energie a spotreby vody, čo môže priniesť dodatočné úspory nákladov v tejto oblasti

V súčasnosti sa častokrát stretávame aj s pojmom „zelené budovy“. Tieto budovy podľa U.S. Green Building Initiative ([THE GBI], n. d.) sú schopné znižovať svoje energetické nároky až o 20 % s tým, že táto úspora časom narastá. Rovnako tak aj platí, že ekologicky šetrné prostredie vzbudzuje u zamestnancov produktivitu a pracovnú morálku, čo zas redukuje absenciu a fluktuáciu zamestnancov. Podľa štúdie, ktorú spracovala Harvardská univerzita pod názvom COGfy Buildingomics Study (n.d.), sa zistilo, že v takomto prostredí mali zamestnanci až o 26 % vyššie skóre kognitívnych funkcií a takmer o 30 % menej symptómov stresových porúch. Kľúčom k takýmto výsledkom je využívanie ekologicky šetrných budov, ktoré zlepšujú pracovné prostredie rôznymi spôsobmi a tým podnecujú u zamestnancov vyššiu produktivitu práce.

Účtovné jednotky chápu význam týchto krokov a aj prínosov, ktoré môžu priniesť do podnikania, či už z pohľadu zvyšovania obratu alebo znižovania nákladov prostredníctvom ekologickejšieho prístupu k nim. Tieto kroky sa nedajú ignorovať a preto mnohé spoločnosti dobrovoľne pristupujú na tieto opatrenia a snažia sa o nich informovať aj zainteresované strany prostredníctvom výkazov týkajúcich sa ESG vykazovania. Ako ďalej uvádza Velocityokc (n. d.), všetky tieto kroky zlepšujú prestíž a imidž spoločnosti, ktorá sa tak stáva zaujímavejšou pre potencionálnych investorov.

1.1.2 Sociálny komponent ESG vykazovania

Ďalšou neodmysliteľnou súčasťou spoločenskej zodpovednosti podnikov vo väzbe na ESG vykazovanie je jeho sociálny komponent. Ako uvádza SASB (n. d.), tento komponent vo všeobecnosti v sebe integruje dve veľké súčasti, ktorými sú sociálny a ľudský kapitál. Účtovné jednotky chápu, že nielen hmotný a nehmotný majetok sú potrebné pre efektívne fungovanie a napredovanie pri dosahovaní zisku, ale rovnako tak je pre nich dôležité budovať dobré vzťahy s verejnosťou, vytvárať imidž udržateľných podnikov, ktoré sa snažia napredovať v oblasti ekologických a sociálne zodpovedných inovácií. Všetky tieto kroky, ktorými spoločnosť prispieva k budovaniu kladného vzťahu s jej okolím môžeme nazvať ako sociálny kapitál. Rovnako tak si podniky uvedomujú aj hodnotu ľudského kapitálu, teda zamestnancov, ktorí tvoria jeho hodnoty. Môžeme povedať, že ľudský kapitál je súhrn vedomostí, kreativity, sociálnych a osobnostných črt v prepojení na ekonomické činnosti v podniku tak, aby budovali ekonomickú hodnotu. Podniky chápu dôležitosť tohto kapitálu a preto sa snažia rovnako tak aj napredovať v oblasti vytvárania vhodných pracovných podmienok pre zamestnancov, motivovať ich k vzdelávaniu a ďalšiemu odbornému napredovaniu, k sebarealizáciám a účasti na rozhodovacom procese podniku. Všetky tieto kroky dokážu prispieť k lepším pracovným výkonom, morálke a zodpovednosti zamestnancov, prínosu nových myšlienok, postupov a nápadov, ktoré môže podnik využiť v konkurenčnom boji, ktorý v dnešnej dobe stojí z veľkej miery práve na zamestnancoch.

Rozdelenie oblastí, ktorými sa zaoberá sociálny komponent ESG (SASB, n.d.):

1. Sociálny kapitál

- a) ľudské práva a vzťahy s komunitou,
- b) ochrana osobných údajov zákazníka,
- c) ochrana údajov,
- d) prístup a cenová dostupnosť,
- e) kvalita a bezpečnosť produktu,
- f) starostlivosť o zákazníkov,
- g) postupy predaja a označovanie produktov.

2. Ľudský kapitál

- a) pracovné postupy,
- b) zdravie a bezpečnosť zamestnancov,
- c) angažovanosť zamestnancov, rozmanitosť a inklúzia.

Rada pre účtovné štandardy udržateľnosti (angl. Sustainability Accounting Standards Board, ďalej aj SASB) definuje jednotlivé zložky sociálnej časti ESG vykazovania nasledovne:

Ľudské práva a vzťahy s komunitou odzrkadľujú, akým spôsobom podnik prispieva k zlepšovaniu vzťahov medzi ním a komunitami, v ktorých daný podnik pôsobí. Zachytáva základné princípy, ktorými sa podnik riadi pri dodržiavaní ľudských práv a hodnôt. Takýto spôsob manažmentu v sebe zahŕňa prepojenie medzi sociálnym a ekonomickým dopadom na komunitu, zapojenie komunity do svojich procesov a budovanie si kladného imidžu spoločnosti. Rovnako tak sa snaží o kultiváciu miestnych pracovných síl, ale aj o vplyv na ostatné podniky, ktoré sú súčasťou komunity.

Ochrana osobných údajov zákazníkov v posledných rokoch získala vysokú mieru pozornosti nielen zo strany jednotlivých podnikov, ale aj od Európskej komisie, ktorá si uvedomovala potrebu jednotnej regulácie týkajúcej sa ochrany a spracovania osobných údajov. Táto samostatná kategória sa zaoberá riadením rizík, ktoré sú spojené so spracovaním a ochranou týchto údajov, rovnako tak aj pri ich sekundárnom využití napríklad na marketingové účely. Rozsah tejto kategórie rovnako v sebe implementuje sociálne dopady, ktoré môžu plynúť z prístupu spoločnosti k zhromažďovaniu údajov, získavaniu súhlasu od zákazníkov, pokiaľ ide o to, ako sa ich údaje ďalej budú využívať.

V úzkej nadväznosti na predchádzajúcu kategóriu, kategória **ochrana údajov** sa zaoberá riadením rizík so zhromažďovaním, uchovávaním a používaním citlivých, dôverných alebo vlastných údajov o zákazníkoch. Rovnako tak kladie dôraz na možné riziká a sociálne problémy, do ktorých sa môže spoločnosť dostať v prípade, ak tieto informácie budú odhalené alebo dôjde k porušeniu ochrany osobných údajov. Poskytuje prevenciu voči týmto možným rizikám a podotýka dôležitosť vhodnej stratégie, zásad a postupov v činnostiach súvisiacimi s IT infraštruktúrou, školením zamestnancov, vedením jednotlivých záznamov a spoluprácu s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Kategória **prístup a cenová dostupnosť** sa zaoberá schopnosťou podniku poskytovať svoje služby a produkty širokej škále zákazníkov, konkrétne v kontexte nedostatočne obsluhovaných trhov prípadne znevýhodnených skupín obyvateľstva. Zahŕňa riadenie otázok súvisiacich s univerzálnymi potrebami, medzi ktoré patrí dostupná zdravotná starostlivosť, dostupné a kvalitné vzdelávanie, telekomunikačná infraštruktúra a poradenstvo v oblasti finančných služieb.

Kvalita a bezpečnosť produktu ale rovnako tak aj poskytovaných služieb je jedna zo zásadných problematických oblastí, ktorým podniky venujú značnú pozornosť. Táto kategória sa zaoberá nežiaducimi vlastnosťami, ktoré môžu mať za následok bezpečnostné alebo zdravotné riziko pre finálneho zákazníka. Zdôrazňuje dôležitosť vhodných testovacích metód pri zavádzaní nových produktov alebo služieb na trh s ohľadom na zdravie a ochranu zákazníkov, prípadné stiahnutie produktov, ktoré nespĺňajú tieto parametre. Cieľom je, aby podniky ponúkali také produkty a služby, ktoré uspokojia potreby zákazníka, ale rovnako tak aj budú dbať na jeho ochranu a zdravie.

Kategória **starostlivosť o zákazníkov**, ako ďalej uvádza SASB (n. d.), sa zaoberá blahom zákazníkov v otázkach zdravia, výživy potravín a nápojov, používania antibiotík v živočíšnej výrobe a riadenia kontrolovaných látok. Rovnako tak aj posudzuje schopnosť spoločnosti, v rámci ktorej dokáže svojim zákazníkom poskytovať produkty a služby, ktoré sú v súlade so spoločenským očakávaním. Dobrým príkladom je vlastne to, aby spoločnosti predchádzali falšovaniu produktov, čím predídu poškodeniu blaha zákazníkov.

V tejto nadväznosti týkajúcej sa transparentnosti, presnosti a zrozumiteľnosti v oblasti reklamy a označovania produktov sa kategória **postupy predaja a označovanie produktov** zaoberá reklamnými štandardami, reguláciou s dôrazom na etické a zodpovedné marketingové praktiky v oblasti predaja a poskytovania služieb. Hlavným cieľom je predchádzať klamlivým alebo zavádzajúcim označovaniam svojich produktov. Do popredia táto kategória kladie dôraz na ochranu zákazníka a jeho záujmy, ktoré sú spojené s nákupom daných produktov alebo služieb.

Postupne sa dostávame k ľudskému kapitálu a jednotlivým faktorom, ktoré sú jeho súčasťou. Kategória **pracovné postupy** sa zaoberá schopnosťou podniku dodržiavať vhodné pracovné podmienky pre všetkých svojich zamestnancov s odvolaním sa na zákony platné v danej krajine, ale rovnako tak aj na medzinárodne akceptovateľné štandardy a normy týkajúce sa podmienok a pravidiel, ktoré musí spoločnosť dodržiavať. Táto oblasť sa odvoláva sa na základné ľudské práva súvisiace s bojom proti nútenej a otrockej práci, vykorisťovaním zamestnancov a detskou prácou. Rovnako tak sú v tejto kategórii zakotvené predpoklady pre spravodlivé odmeňovanie zamestnancov, vrátane nadčasov. Takisto táto oblasť kladie dôraz na politiku minimálnej mzdy a poskytovaných zamestnaneckých benefitov zo strany podnikov, čím sa môžu podniky stať atraktívnejšími pre potencionálnych uchádzačov o zamestnanie, ale rovnako tak aj pre doterajších zamestnancov. V neposlednom rade sa táto oblasť venuje vzťahom podniku s pracovnými odbormi, s odvolaním sa na slobodu združovania.

Zdravie a bezpečnosť zamestnancov ako samostatná kategória v sociálnom komponente ESG sa zaoberá schopnosťou podniku vytvárať a udržiavať bezpečné pracovné prostredie, ktoré sa zaobíde bez úrazov a chorôb, spojených s pracovnými procesmi. Mnohé spoločnosti implementovali školenia pred začatím pracovno-právneho vzťahu ako prevenciu voči potencionálnym rizikám, ktoré by mohli mať za následok pracovné úrazy a s tým spojené poškodenie renomé spoločnosti. Ďalej táto oblasť zachytáva procesy, ktorými spoločnosť zabezpečuje ochranu fyzického a duševného zdravia pracovnej sily, a to prostredníctvom moderných technológií, školení, vyváženej a priateľskej firemnej kultúry, dodržiavania regulácií a daných predpisov a následného monitorovania a testovania týchto procesov priamo vo výrobnom procese, čo napomáha ich zdokonaľovaniu a modernizácií.

Posledným komponentom ako ďalej uvádza SASB (n. d.) je **angažovanosť zamestnancov, rozmanitosť a inklúzia**. Spoločnosť by mala zabezpečiť, aby jej kultúra a praktiky zamestnávania a pracovného povýšenia podporovali budovanie rôznorodej a inkluzívnej pracovnej sily, ktorá by mala reflektovať zloženie miestnych etník a skupín. Preto sa tento komponent zaoberá problematikou pracovnej diskriminácie na základe etnických hodnôt, rasy, pohlavia, náboženstva, sexuálnej orientácie alebo na základe iných faktorov. V praxi by malo platiť, že všetci zamestnanci sú si rovní v pracovných povinnostiach, ale rovnako tak aj v odmeňovaní a pracovných príležitostiach.

1.1.3 Riadiaci komponent ESG vykazovania

Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (2023) (angl. Organisation for Economic Co-operation and Development, ďalej aj OECD) definuje riadiaci komponent ESG vykazovania ako súbor pravidiel, ktorými je spoločnosť vedená pri rozhodovaní v najdôležitejších oblastiach, ale rovnako tak sa zaoberá vzťahmi medzi podnikom a zainteresovanými stranami, ku ktorým patria hlavne dodávatelia, zamestnanci, regulačné orgány, zákazníci, potencionálni investori a mnohí ďalší. Rovnako tak OECD kladie dôraz na správnu implementáciu kontrolných systémov v spoločnosti, čím sa zabezpečí dobré korporátne riadenie, čo môže mať za následok vytvorenie prostredia dôvery, transparentnosti a zodpovednosti. Všetkými týmito krokmi si spoločnosť dokáže zabezpečiť dlhodobu udržateľný ekonomický rast, prosperitu a stabilitu. Práca OECD v oblasti podnikového riadenia je usmerňovaná Princípmi podnikového riadenia G20/OECD, ktoré predstavujú globálny štandard v tejto oblasti.

SASB sa venuje rôznym oblastiam a rozširuje pohľad na problematiku správneho riadenia podniku a vytvárania pozitívnych vzťahov so zainteresovanými stranami. Poskytuje taktiež prehľad pravidiel, vhodnú implementáciu kontrolných systémov a rovnako tak konkrétnejšie rozoberá jednotlivé oblasti, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou riadiaceho komponentu. Medzi hlavné témy patria (SASB, n.d.):

- a) obchodná etika,
- b) konkurenčné správanie,
- c) riadenie právneho a regulačného prostredia,
- d) riadenie rizík kritických incidentov,
- e) riadenie systémových rizík.

Obchodná etika v sebe definuje základné predpoklady, ktoré by mali byť dodržiavané zo strany spoločnosti voči svojim zúčastneným stranám pri riešení dôležitých otázok, medzi ktoré patrí napríklad boj proti korupcii, braniu úplatkov, daňovým podvodom a iným nelegálnym praktikám, ktoré by mohli potencionálne ohroziť reputáciu a povesť spoločnosti a tak narušiť jej obchodnú etiku. Taktiež táto oblasť zohľadňuje citlivosť na podnikové normy a štandardy, ktoré sa v priebehu času môžu rapídne meniť naprieč rôznymi jurisdikciami a kultúrami. Obchodná etika sa taktiež zaoberá schopnosťou podniku poskytovať svoje produkty a služby tak, aby vždy spĺňali najvyššie profesionálne a etické štandardy platné pre dané odvetvie. V praxi to znamená vyhýbanie sa konfliktu záujmov, nepravdivému alebo zavádzajúcemu vyjadrovaniu, zaujatosti alebo nedbanlivosti prostredníctvom adekvátneho školenia zamestnancov a implementácie vhodných politík a postupov, ktoré majú za úlohu zabezpečiť, aby zamestnanci boli schopní rozpoznať a zamedziť práve týmto nelegálnym praktikám.

Konkurenčné správanie patrí medzi základné predpoklady správne fungujúcej ekonomiky a je jej neodmysliteľnou súčasťou. Konkurenčný boj by mal byť však stále v súlade s platnou reguláciou, platnými pravidlami a férovým prístupom zo strany manažmentu podniku, ktorý je zodpovedný za zvolenie správnej konkurenčnej stratégie. Táto oblasť sa venuje sociálnym otázkam spojenými s existenciou monopolov, ktoré narúšajú správne fungovanie v ekonomike a prispievajú k nadmerným cenám, zlej kvalite produktov a služieb. Ďalej oblasť konkurenčného správania v sebe zahŕňa riadenie spoločnosti v súlade s právnymi a sociálnymi očakávaniami týkajúcimi sa monopolných a protikonkurenčných praktík, vrátane otázok súvisiacich s vyjednávacou silou, dohodami,

účelovou manipuláciou cien alebo vytváraním kartelov, teda vzťahov medzi podnikmi s cieľom znevýhodniť konkurenciu a získať pre seba ekonomickú alebo inú výhodu. V neposlednom rade táto oblasť dbá na ochranu duševného vlastníctva a ochranu patentov.

V úzkej nadväznosti, otázka **riadenia právneho a regulačného prostredia** poskytuje podklad pre správne pochopenie prístupov, ktoré ma podnik zvoliť pri komunikácií s regulátormi v prípadoch, kde môže dochádzať k stretu záujmov. Prevažne sa to týka situácií, ktoré môžu mať za následok nepriaznivé priame alebo nepriame environmentálne alebo sociálne dopady. Oblasť riadenia právneho a regulačného prostredia ma za úlohu zistiť úroveň, do akej je podnik závislý na regulačnej politike alebo finančných stimuloch, ktoré môžu plynúť zo strany štátu vo forme dotácií alebo daňových úľav, rovnako tak aj celkovú závislosť na priaznivom regulačnom prostredí pre konkurencieschopnosť podnikania a schopnosť dodržiavania právnej regulácie. Cieľom by malo byť správne pochopenie regulácie a zosúladenie názorov manažmentu a investorov za účelom dodržiavania týchto predpisov.

Širokou oblasťou, ktorej sa venuje riadiaci komponent, je správne **riadenie rizík kritických incidentov**. Ako ju definuje SASB (n. d.), táto kategória sa sústreďuje na efektívne využívanie riadiacich systémov a plánovanie scenárov pre prípad potencionálnych nízko pravdepodobných, no za to devastujúcich situácií, ktorým môže podnik v budúcnosti čeliť s odvolaním sa na environmentálne a sociálne dopady. Táto oblasť sa týka taktiež všetkých bezpečnostných mechanizmov, ktoré majú za úlohu zabezpečiť bezpečné riadenie a kontrolu jednotlivých procesov. Riadenie systémových rizík sa naopak zaoberá tým, ako sa spoločnosť stavia k hrozbám, ktoré súvisia s makroekonomickým prostredím. Takéto riziká častokrát spoločnosť nemôže ovplyvniť, ale môže mať zavedené také ochranné mechanizmy, ktoré dokážu zmierniť negatívne dopady zapríčinené takýmito externými hrozbami. Predovšetkým hovoríme o náhlych zmenách v ekonomike danej krajiny alebo dokonca v globálnom rozmere, akým bola napríklad pandémia COVID-19. Vtedy podniky čelili mnohým externým rizikám, ktoré priniesla táto pandémia, novým reguláciám, ktoré boli prijímané zo strany vlád, čo do značnej miery poznačilo výrobný proces v mnohých odvetviach. Preto je veľmi dôležité, aby podniky boli včas pripravené na takéto ekonomické šoky či už implementáciou rôznych kontrolných systémov, ale rovnako tak aj správnym riadením a vyhodnocovaním rizík, s ktorými sa spoločnosť stretáva v makroekonomickom prostredí.

1.2 Legislatíva a regulácia v oblasti ESG vykazovania v rámci Európskej únie a Slovenskej republiky

Európska únia sa už dlhé roky snaží skvalitniť a spresniť vykazovanie nefinančných informácií, resp. informácií o udržateľnosti, na ktoré sa v posledných rokoch kladie čoraz väčší dôraz. Základné požiadavky, ktorými sú transparentnosť vykazovaných údajov, porovnateľnosť naprieč širokým spektrom podnikov a štátov, alebo udržateľnosť a zodpovednosť v podnikových praktikách, patria ku kľúčovým aspektom, ktoré sa EÚ snažila dosiahnuť prostredníctvom smerníc a nariadení, ktoré boli prijaté a vstúpili do platnosti v ostatných rokoch.

Medzi hlavné smernice a nariadenia, ktoré boli prijaté a ktoré upravujú environmentálny, sociálny a riadiaci aspekt podnikania, patria:

- a) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami (angl. Non-Financial Reporting Directive, ďalej aj NFDR) – cieľom smernice bolo zabezpečiť relevantné nefinančné informácie zverejňované veľkými spoločnosťami, ktoré mali poskytnúť investorom, ale aj ostatným zainteresovaným stranám komplexnejší pohľad na fungovanie spoločnosti v súvislosti s dosahovaním cieľov v rámci udržateľného rozvoja.
- b) CSRD, ktorá nahradila NFDR - cieľom CSRD je konkretizovať informácie, ktoré podnik zverejňuje o svojich významných vplyvoch, rizikách a príležitostiach v súvislosti s aspektmi udržateľnosti v environmentálnej a sociálnej oblasti a v oblasti správy a riadenia. Podniky nie sú nútené vykazovať všetky informácie a oblasti, ktorým sa venuje toto nariadenie, ale len tie, ktoré významne vplývajú na ľudí a životné prostredie a významné aspekty udržateľnosti na vývoj, výkonnosť a situáciu podniku. CSRD má za cieľ zabezpečiť transparentnosť a porovnateľnosť vykazovaných informácií, a to prostredníctvom nových Európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti (angl. European Sustainability Reporting Standards, ďalej ESRS). Zavádza tiež inštitút dvojitej významnosti.
- c) EÚ Taxonómia – Ide o dôležitý nástroj v oblasti udržateľných investícií, ktorý poskytuje podklad pre vhodný výber takých investičných príležitostí, ktoré budú viesť k prechodu na nulové emisie a zabezpečenie environmentálnej udržateľnosti v tejto oblasti.

- d) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb (angl. Sustainable Finance Disclosure Regulation, ďalej SFDR). Táto smernica je záväzná pre účastníkov finančného trhu a upravuje spôsob, akým finančné inštitúcie vykazujú informácie o udržateľnosti. Primárnym cieľom je poskytnúť investorom pravdivý pohľad na spoločnosť pri dosahovaní udržateľných cieľov a spôsobov, akým chce spoločnosť dosiahnuť tieto ciele. Toto nariadenie rovnako tak kladie dôraz na riziká a hrozby, ktoré sú súčasťou rozhodovacieho procesu pri investovaní.
- e) Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772 z 31. júla 2023, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti. Cieľom tohto delegovaného nariadenia je stanoviť jednotné a záväzné štandardy, podľa ktorých budú podniky v EÚ zverejňovať informácie týkajúce sa udržateľnosti, známe aj ako Európske štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti (angl. European sustainability reporting standards, ďalej aj ESRS). Rovnako tak majú zabezpečiť väčšiu transparentnosť, porovnateľnosť a spoľahlivosť vykázaných informácií.
- f) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti (angl. Corporate Sustainability Due Diligence Directive, ďalej CSDDD) a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859. Cieľom tejto smernice je zabezpečiť pre spoločnosti, ktoré pôsobia na európskom trhu, ich aktívny prístup k dosahovaniu udržateľného rozvoja a zelenej transformácii, v súlade s platnými reguláciami a nariadeniami v tejto oblasti. Smernica stanovuje požiadavky na vykazovanie, náležitú starostlivosť a zohľadnenie ESG faktorov nie len u seba, ale rovnako tak aj vo svojich dcérskych spoločnostiach, vrátane dodávateľských a hodnotových reťazcoch.

1.2.1 Nadnárodná legislatíva upravujúca oblasť ESG vykazovania

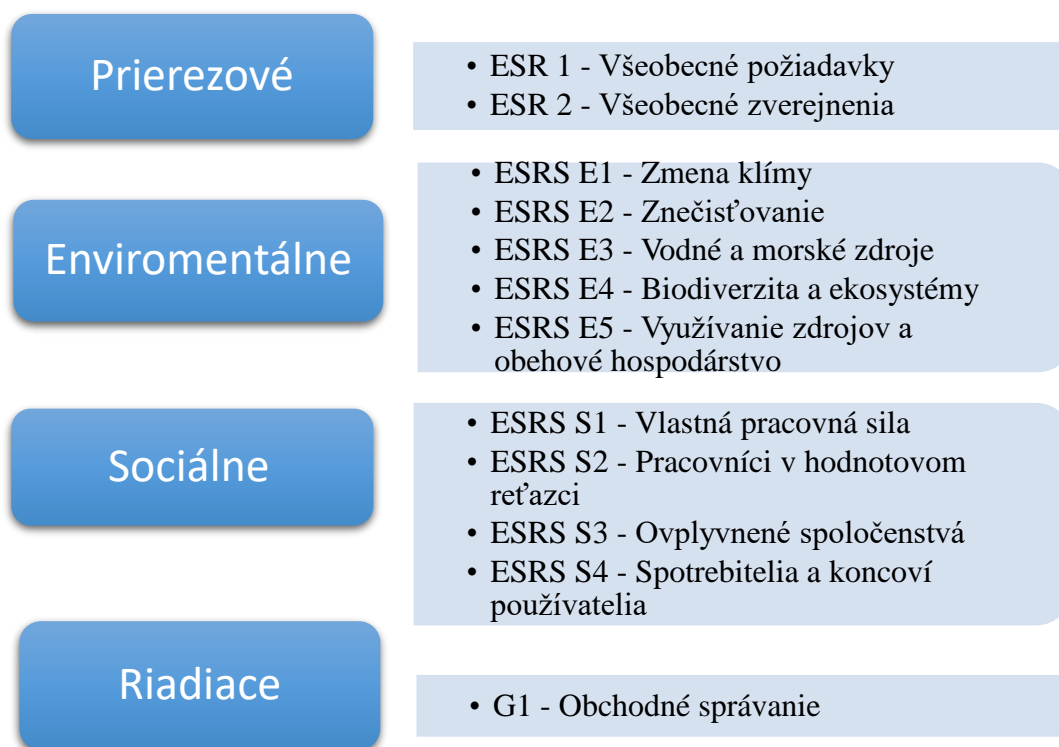
Európska únia chápala potrebu zjednotenia a jednotnej regulácie vykazovania nefinančných informácií týkajúcich sa ESG. Táto potreba narastala po tzv. Parížskej dohode, ktorú prijalo 194 zmluvných strán – 193 krajín a EÚ. Rovnako tak po zavedení SDG v roku 2015, kde je jasne zadefinovaných 17 cieľov na obdobie rokov 2015 – 2030. Toto všetko bolo hnacím motorom v potrebe zosúladiť legislatívu týkajúcu sa vykazovania aspektov udržateľnosti a poskytnúť podnikom jasne stanovené pravidla pri vykazovaní nefinančných

informácií vo svojich výročných správach. Tieto informácie by mali poskytovať verný a pravdivý obraz o spoločnosti a jej aktivitách a cieľoch v oblasti udržateľnosti. V nasledujúcich bodoch je zachytený časový vývoj legislatívy, ktorý začína prijatím NFRD až po jej nahradenie smernicou CSRD (Pakšiová , 2024 a):

1. október 2014 – prijatie NFRD,
2. jún 2017 – usmernenia Komisie o zverejňovaných nefinančných informáciách,
3. jún 2019 – usmernenie o vykazovaní informácií súvisiacich s klímou, ktoré pozostávajú z doplnku k existujúcim usmerneniam o nefinančnom vykazovaní v špecifickej oblasti,
4. február 2020 – verejná konzultácia o revízii smernice o nefinančnom podávaní správ NFRD,
5. apríl 2021 – legislatívny návrh smernice o podávaní správ o podnikovej udržateľnosti (Corporate Sustainability Reporting directive – CSRD),
6. jún 2022 – Rada a Európsky parlament dosiahli 21. júna 2022 predbežnú dohodu o CSRD, ktorú 30. júna 2022 schválili zástupcovia členských štátov EÚ,
7. november 2022 – Európska poradná skupina pre finančné výkazníctvo (angl. European Financial Reporting Advisory Group, ďalej aj EFRAG) uverejnila prvých 12 návrhov na zverejnenie ESRS,
8. 28. novembra 2022 – Rada s konečnou platnosťou schválila CSRD,
9. 16. decembra 2022 – zverejnenie CSRD v Úradnom vestníku Európskej únie,
10. 5. januára 2023 – začiatok účinnosti CSRD.

CSRD je európska smernica, ktorá je platná od 5. januára 2023. Členské krajiny mali 18 mesiacov na to, aby implementovali túto smernicu do svojej národnej legislatívnej úpravy. Táto smernica vo všeobecnosti vyžaduje od spoločností, aby podávali správy o svojich informáciách o udržateľnosti. Európska komisia poverila EFRAG, aby vypracovala jednotlivé štandardy, ktoré majú jasne definovať, ktoré informácie je potrebné vykazovať. Tieto štandardy sú známe pod skratkou ESRS. V súčasnosti je v platnosti dvanásť štandardov (KPMG, 2024), pričom dva z nich sú prierezové a zvyšných desať je tematických, rozdelených podľa jednotlivých komponentov ESG vykazovania na environmentálne, sociálne a riadiace štandardy. V schéme č. 1 je zobrazená štruktúra ESRS.

Schéma č. 1 EURÓPSKE ŠTANDARDY VYKAZOVANIA INFORMÁCIÍ O UDRŽATELNOSTI (ESRS)

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa ESRS

Podľa portálu CO2news.sk (2024) medzi hlavné ciele CSRD patrí poskytnúť účtovným jednotkám jasne stanovené pravidlá a metriky, na základe ktorých by mali vykazovať informácie, ktoré sa týkajú informácií o udržateľnosti, môžeme povedať, že ide o skvalitnenie procesu samotného vykazovania v snahe priblížiť ho k úrovni, na ktorej sa vykazujú finančné informácie, čo by v praxi zabezpečilo relevantnosť a porovnateľnosť daných údajov. Investori by boli schopní prihliadať na vykázané informácie a porovnávať ich medzi spoločnosťami, čo by znova prispelo ku konkurenčnému boju medzi spoločnosťami. Na druhej strane sa táto smernica venuje aj oblasti tzv. „greenwhasingu“, teda prikrášenému alebo zavádzajúcemu obsahu týkajúceho sa environmentálne zodpovedných aktivít, rovnako tak aj neprehľadnému a nerelevantnému obsahu zverejňovaných informácií vo svojich výročných správach. Všetky tieto oblasti sú obsahom tejto smernice a poskytujú podnikom smerodajné informácie, ktoré sú potrebné pre skvalitnenie vykazovania informácií o udržateľnosti.

Informácie o udržateľnosti, ktoré budú účtovné jednotky zverejňovať v rámci výročnej správy, budú súčasťou „externého overenia“ a teda overenia externým audítorm

alebo audítorskou spoločnosťou. Tento audítor alebo spoločnosť však musí spĺňať náležité požiadavky, ktoré sú kladené na oblasť udržateľnosti. Spoločnosti budú mať možnosť výberu audítora, ktorý overí informácie vo výročnej správe. Zároveň štatutárny audítor, ktorý overuje účtovnú závierku, môže, no nemusí overovať údaje vo výročnej správe. Ako uvádza KPMG (2024), vo všeobecnosti tento štatutárny audítor overí a vyjadrí názor na:

- a) súlad vykazovaných informácií o udržateľnosti s požiadavkami CSRD a ESRS štandardov,
- b) postup, ktorý účtovná jednotka uplatnila s cieľom identifikovať informácie o udržateľnosti, Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2018/815 zo 17 decembra 2018, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2004/95/ES, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy o špecifikácii jednotného elektronického formátu vykazovania,
- c) súlad s požiadavkami na vykazovanie podľa článku 8 EÚ Taxonómie,
- d) súlad s požiadavkou označovania vykazovaných informácií o udržateľnosti podľa Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2018/815.

Smernica CSRD v sebe implementuje tzv. „dvojitú významnosť“ (double materiality). Rozširuje teda pohľad na skutočnosti, ktoré sú významné z dvoch hľadísk. Prvá významnosť v sebe zachytáva vplyv podniku na spoločnosť a životné prostredie, rovnako tak aj jeho závažnosť. Na druhej strane sa však zameriava na to, ako tieto opatrenia týkajúce sa udržateľnosti vplývajú na finančnú výkonnosť daného podniku. Pre zverejnenie informácií, ktoré sú významné, musí byť splnená aspoň jedna z dvoch významností na to, aby bola takáto informácia zverejnená vo výročnej správe.

1.2.2 Národná legislatíva upravujúca ESG

Vykazovanie informácií o udržateľnosti týkajúcich sa ESG oblasti je v Slovenskej republike zakotvené v zákone č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon o účtovníctve), do ktorého bola v roku 2015 transponovaná NFRD upravujúca štruktúru vykazovaných vtedy ešte nefinančných informácií. V roku 2024 došlo k novelizácii zákona účtovníctve. Prostredníctvom tejto novely bola do zákona o účtovníctve transponovaná CSRD, a to s účinnosťou od 1. júna 2024.

Implementáciou CSRD do národnej legislatívy sa rapídne zvýšil počet účtovných jednotiek, pre ktoré vzniká povinnosť vykazovania informácií o udržateľnosti. Pre tieto

potreby nevzniká okamžite všetkým účtovným jednotkám povinnosť vykazovania informácií o udržateľnosti už v nasledujúcom účtovnom období. Smernica jasne definuje, pre aké subjekty a v akom roku vzniká táto povinnosť. Tento proces je rozdelený do štyroch etáp v priebehu nasledujúcich štyroch rokov. Počas týchto jednotlivých etáp sa majú podniky pripraviť na vykazovanie podľa CSRD a požiadaviek, ktoré kladie táto smernica. Jednotlivé etapy pripravenej implementácie vyzerajú nasledovne: (Pakšiová, 2024 b)

- 1. etapa** – v roku 2025 sú spoločnosti, na ktoré sa už vzťahovala smernica NFRD (teda subjekty verejného záujmu s prepočítaným počtom zamestnancov viac ako 500), povinné vykazovať informácie o udržateľnosti za účtovné obdobie začínajúce v roku 2024 podľa novoprijatej CSRD,
- 2. etapa** – v roku 2026 pribudne táto povinnosť aj pre podniky, ktoré sú kategorizované ako veľké účtovné jednotky, teda tie podniky, ktoré v každom z dvoch bezprostredne predchádzajúcich účtovných období splnili aspoň 2 z nasledovných podmienok: netto hodnota majetku bola viac ako 25 mil. eur, čistý obrat viac ako 50 mil. eur a priemerný prepočítaných počet zamestnancov bol viac ako 250, a doteraz nepodliehali NFRD. Tieto účtovné jednotky budú povinné v roku 2026 podávať správu za rok 2025 už podľa platnej CSRD,
- 3. etapa** – v roku 2027 pribudnú kótované podniky spadajúce do veľkostnej skupiny ako malé a stredné podniky (teda táto povinnosť neplatí pre mikro podniky), malé a nekomplexné úverové inštitúcie a kaptívne poisťovne. Tieto účtovné jednotky budú povinne podávať správu v roku 2027 za rok 2026,
- 4. etapa** – v roku 2028 pribudnú podniky z tretích krajín, mimo EÚ s čistým obratom, ktorý prevyšuje 150 miliónov v EÚ, ak majú aspoň jednu dcérsku spoločnosť alebo pobočku v EÚ presahujúcu určité prahové hodnoty, a teda budú musieť podať správu podľa CSRD v roku 2029 za účtovné obdobie 2028.

V tejto nadväznosti pre podniky, na ktoré sa už vzťahuje povinnosť vykazovania informácií o udržateľnosti podľa novoprijatej smernice CSRD, bude výročná správa obsahovať Správu o udržateľnosti a aj správu štatutárneho audítora o limitovanom uistení v oblasti vykazovania informácií, ktoré sú jej predmetom. Táto správa musí obsahovať potrebné informácie, ktoré sú nevyhnutné na pochopenie vplyvu podniku na jednotlivé komponenty ESG. Rovnako tak podniky budú musieť definovať svoje ciele v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte, v nadväznosti na zmiernenie globálneho otepľovania

a dosiahnutia klimatickej neutrality do roku 2050, ako to je definované v Parížskej dohode z roku 2015. V rámci individuálneho vykazovania informácií o udržateľnosti by účtovné jednotky mali zverejňovať tieto informácie (zákon o účtovníctve, § 20c ods. 7 písm. a)):

1. stručný opis obchodného modelu a obchodnej stratégie v prepojení na možné riziká, opis možných príležitostí spojených s jednotlivými aspektami udržateľnosti, charakteristika rizík a kontrolných mechanizmov, opis nástrojov, ktorými spoločnosť prispieva k zmierneniu globálneho otepľovania s odvolaním sa na príspevok spoločnosti ku klimatickej neutralite,
2. opis cieľov, ktoré si podnik zadal vo svojej stratégii, rovnako tak aj termíny, do ktorých ich chce podnik dosiahnuť, rovnako tak aj uistenie o tom, že vykazované informácie sú založené na presvedčivých vedeckých dôkazoch,
3. opis úloh jednotlivých orgánov spoločnosti v prepojení na ich odborné znalosti a zručnosti s odvolaním sa práve na aspekty udržateľnosti,
4. opis politik, ktoré spoločnosť adoptovala vo vzťahu k udržateľnosti,
5. zariadenie stimulov, ktoré majú motivovať jednotlivé orgány k participácii na dosahovaní cieľov zariadených účtovnou jednotkou v tejto oblasti,
6. opis negatívnych vplyvov spoločnosti na environmentálne a sociálne prostredie, ale rovnako tak aj prijatých opatrení na eliminovanie týchto vplyvov,
7. zariadenie hlavných rizík v oblasti udržateľnosti pre spoločnosť, spôsob ich riadenie a prevencia voči nim,
8. poskytnúť relevantné ukazovatele a metriky k vykázaným informáciám.

Vo výročnej správe za rok 2024 budú po prvýkrát vykázané informácie podľa novoprijatej CSRD smernice. Táto povinnosť vykazovania informácií o udržateľnosti vzniká spoločnostiam ako banky (okrem Národnej banky Slovenska), poisťovne (okrem zdravotných poisťovní), zaistovne, emitenti cenných papierov spĺňajúci veľkostné kritéria a presahujúci počet 500 zamestnancov. Rovnako tak sem patria aj podniky, ktoré splnia aspoň dve z troch kritérií, medzi ktoré patria (zákon o účtovníctve, § 20 ods. 10 písm. a) - c)):

- a) celková suma majetku presiahla 25 000 000 eur,
- b) čistý obrat presiahol 50 000 000 eur,
- c) priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas účtovného obdobia presiahol 250.

Ako uvádza Kvasková (2024), v nasledujúcich rokoch sa budú k týmto spoločnostiam, ktoré sú povinné zostavovať Správu o udržateľnosti, pridávať ďalšie spoločnosti podľa jednotlivých etáp, ktoré sú zadané vyššie.

CSRD taktiež definuje výnimku pre podniky, ktoré nemusia zostavovať túto správu v prípade, ak sú dcérskymi spoločnosťami v konsolidovanom celku a sú zahrnuté v Správe o udržateľnosti, ktorú podala ich materská spoločnosť. Podmienkou však je, aby dcérska spoločnosť vo svojej výročnej správe uvádzala odkaz na webstránku, kde bude zverejnená konsolidovaná Správa o udržateľnosti a rovnako tak aj uistenia audítora v oblasti vykázaných informácií.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom práce je komparatívna analýza a zhodnotenie aplikácie požiadaviek súvisiacich s ESG vykazovaním v konkrétnych podmienkach účtovných jednotiek pôsobiacich v odvetví automobilového priemyslu v Slovenskej republike. Práca sa zameriava na spoločné prvky vo vykazovaní informácií o udržateľnosti, ale rovnako tak poukazuje aj na hlavné rozdiely v prístupe, kvalite, rozsahu, zrozumiteľnosti daných informácií pre externého užívateľa výročnej správy. Medzi vedľajšie ciele práce môžeme zaradiť aj:

- **preskúmanie legislatívneho rámca**, ktorý upravuje ESG vykazovanie na národnej a nadnárodnej úrovni,
- **charakteristiku automobilového priemyslu** na Slovensku a jeho význam pre ekonomiku krajiny,
- **porovnanie ESG stratégií**, kvality a zrozumiteľnosti vykázaných informácií vo všetkých troch sledovaných oblastiach,
- **navrhnutie odporúčaní a postrehov** na zlepšenie vykazovania týchto informácií.

V práci analyzujeme individuálne výročné správy za účtovné obdobie 2023, pričom abstrahujeme od informácií z konsolidovaných výročných správ. Zameriavame sa na informácie, ktoré sú vykázané za účtovné jednotky, ktoré vykonávajú svoju činnosť na území Slovenska, pričom analyzujeme a hodnotíme ich vplyv na životné prostredie, budovanie vzťahov s verejnosťou a zamestnancami, ale hodnotíme aj kvalitu riadenia a dodržiavanie národnej a nadnárodnej legislatívy, boj proti korupcii a pod. Výročné správy predstavujú nosnú časť informácií potrebných pre podrobnú analýzu.

Metodika práce je primárne založená na komparatívnej analýze medzi štyrmi najväčšími účtovnými jednotkami pôsobiacimi v odvetví automobilového priemyslu na území Slovenska. Konkrétne ide o tieto účtovné jednotky, ktoré uvádzame zoradené podľa výšky tržieb zostupne za účtovné obdobie 2023:

- VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.,
- Kia Slovakia s. r. o.,
- Jaguar Land Rover Slovakia s. r. o.,
- PCA Slovakia, s. r. o.

Ťažisko pri spracovaní uvedenej problematiky tvorila odborná a vedecká literatúra, v prepojení na platnú národnú a nadnárodnú legislatívu. V práci sme vychádzali z legislatívy platnej k 28. februáru 2025.

V rámci práce boli použité najmä metódy analýzy, ktoré zahŕňajú:

- **kvalitatívnu analýzu** obsahu výročných správ, pri ktorých sa sledujú jednotlivé prístupy k ESG vykazovaniu, zrozumiteľnosti a kvalite daných informácií,
- **kvantitatívnu analýzu** obsahu výročných správ, kde sú matematicky podložené údaje ako napr.: množstvo vyprodukovaných emisií, podiel obnoviteľnej energií vo výrobe alebo aj počet emisií na vyprodukované vozidlo,
- **komparatívnu analýzu**, ktorej výsledkom je identifikácia odlišností v prístupe ku ESG vykazovaniu, ale rovnako tak aj spoločné oblasti medzi podnikmi.

V závere sme pomocou metód dedukcie a syntézy zhrnuli dosiahnuté výsledky a formulovali sme závery vyplývajúce zo spracovania uvedenej problematiky.

3 Výsledky práce a diskusia

3.1 Analýza automobilového priemyslu na Slovensku

Podľa týždenníka o ekonomike a podnikaní TREND (2023), automobilový priemysel predstavuje významnú oblasť ekonomiky na Slovensku. Toto odvetvie patrí k najdôležitejším odvetviám v slovenskej ekonomike, nakoľko v sebe integruje tisíce pracovných miest, vrátane pracovných miest u svojich dodávateľov, v logistike, výrobe a distribúcií súčiastok, ale rovnako tak v posledných rokoch aj vo výskume a vývoji. Rovnako tak má neodmysliteľný podiel na hrubom domácom produkte krajiny (ďalej aj HDP) a je jedným z ťažných síl slovenskej ekonomiky. Slovensko sa radí globálne k „automobilovej veľmoci“ vzhľadom na to, že v priemere vyprodukuje približne 198 áut na 1000 obyvateľov, čo ho radí k svetovej špičke v prepočte vyrobených áut na počet obyvateľov.

Podľa Zväzu automobilového priemyslu Slovenskej republiky (ďalej aj ZAP), má aktuálne automobilový priemysel až 10,40%-ný podiel na celkovej tvorbe HDP krajiny za uplynulý rok 2024. Ako som spomínali v úvode, rovnako tak aj vytvára širokú škálu pracovných miest, či už priamo v automobilovom priemysle, alebo nepriamo, prostredníctvom dodávateľsko-odberateľského reťazca. Podľa ZAP (2025), za rok 2024 eviduje tento priemysel približne 170 000 zamestnancov, ktorí sa priamo pracujú v tomto priemysle a celkový počet pracovných miest, ktoré generuje automobilový priemysel na Slovensku, je na hranici 255 000, čo v prenesenom slova zmysle znamená, že každý desiaty pracujúci človek na Slovensku je zamestnaný priamo alebo nepriamo v automobilovom priemysle.

Automobilový priemysel zohráva taktiež dôležitú rolu v exporte krajiny. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky (2025), (ďalej aj ŠÚ SR) vývoz automobilov predstavuje hodnotu v rozmedzí 41 % - 48 % na celkovom exporte Slovenskej republiky a teda radí sa medzi hlavné vývozné artikly slovenskej ekonomiky. Automobilový priemysel teda vážne vplýva aj na obchodnú bilanciu štátu, ktorá zachytáva celkový export a import za určité časové obdobie. Za rok 2024 podľa ŠÚ SR automobilový segment, ktorý je súčasťou kategórie SITC7 – Stroje a prepravné zariadenia, evidoval prebytok obchodnej bilancie, čo znamená, že hodnota exportu bola za daný rok vyššia ako hodnota importu. Import v tejto kategórii predstavuje hlavne dovoz komponentov, ktoré sú nevyhnutné pre výrobu

automobilov. Rovnako tak aj zahraničný obchod prispieva k prílevu zahraničných investícií, ktoré prúdia do automobilového segmentu.

V súčasnosti je Slovensko domov niekoľkých svetovo-uznávaných automobiliek a výrobných závodov, ktoré sú hlavným predpokladom upevňovania si pozície svetové lídra v oblasti výroby automobilov. Medzi štyri aktuálne automobilky, ktoré pôsobia na Slovensku patria (Carbi 2024):

- VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., (ďalej aj Volkswagen),
- Kia Slovakia, s. r. o., (ďalej aj Kia),
- Jaguar Land Rover Slovakia s. r. o., (ďalej aj Jaguar),
- PCA Slovakia, s. r. o. (ďalej aj PCA).

Spoločnosť VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s. so sídlom v Bratislave patrí k svetovým unikátom, pretože je jediným automobilovým závädom na svete, ktorý vyrába motorové vozidlá až štyroch koncernových značiek pod jednou strechou. Vyrábajú sa tu modely áut Volkswagen Touareg, Audi Q7, Audi Q8, Porsche Cayenne, Porsche Cayenne Coupé, Volkswagen Passat a Škoda Superb. Podľa výročnej správy spoločnosti za rok 2023 až 99% produkcie je exportovanej do celého sveta a to hlavne do Číny, USA a Nemecka. Za rok 2023 vyrobila spoločnosť až 328 927 vozidiel čo v porovnaní s rokom 2022 predstavuje nárast až o 22,4%. Spoločnosť má aj závod v Martine, ktorého predmetom podnikania je výroba komponentov pre prevodovky a podvozky, diferenciály, synchronne krúžky a rôzne typy hriadeľov. Za rok 2023 bol tento podnik schopný vyrobiť až 22,8 milióna komponentov (Výročná správa VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., 2023).

Automobilka Kia Slovakia, s. r. o. pôsobí na Slovensku od roku 2004 so začatím výroby v roku 2006. Výroba je orientovaná na značky Kia Sportage, Kia Ceed, Ceed Sportswagon, ProCeed a XCeed. Podľa výročnej správy spoločnosti za rok 2023, celková výroba predstavovala 350 224 vozidiel, ktorých väčšina bola exportovaná do 87 krajín. Medzi krajiny s najvyšším podielom na exporte patrí Spojené kráľovstvo, Nemecko, Španielsko a Poľsko. Spoločnosť plánuje so začatím príprav na zvýšenie výrobnéj kapacity a úpravou výrobných procesov pre čisto elektrický typ vozidiel v rokoch 2024 až 2028. (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023)

Automobilka Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o. so sídlom v Nitre pôsobí na Slovensku od roku 2015 a so začatím výroby od roku 2018 s výrobným závädom v Nitre. Výroba je sústredená prevažne na výrobu áut značky Land Rover Defender. Priemerný prepočítaný počet zamestnancov podľa ŠÚ SR, je približne v rozmedzí 4000 - 4 500, čím sa

spoločnosť radí medzi najväčších zamestnávateľov v regióne. (Výročná správa Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o., 2023)

Poslednou automobilkou ktorá pôsobí v súčasnosti na Slovensku je spoločnosť PCA Slovakia, s. r. o. Táto spoločnosť so sídlom v Trnave pôsobí na Slovensku od roku 2003 so začatím výroby v roku 2006. Táto výroba je prevažne zameraná na výrobu áut značiek Citroën a Peugeot. Z výročnej správy za rok 2023 je zrejmé, že spoločnosť vyrobila 264 702 áut a rovnako tak ako predchádzajúce spoločnosti, väčšina z celkovej produkcie bola exportovaná. Spoločnosť vytvára pracovné miesta pre približne 33 500 zamestnancov, z ktorých je priamo zamestnaných v automobilke približne 3 300 zamestnancov. Zvyšné pracovné miesta sú prepojené na dodávateľské reťazce a to hlavne v podobe výroby súčiastok, ktoré sú nevyhnutné pre výrobu automobilov. (Výročná správa PCA Slovakia, s. r. o., 2023)

Ako informuje Tlačový odbor Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (2023), okrem týchto štyroch spomenutých automobilových gigantov sa v najbližších rokoch plánuje rozšíriť automobilový priemysel na Slovensku o automobilku značky Volvo. Po rokovaníach s Vládou Slovenskej republiky spoločnosť Volvo Car Slovakia potvrdila výstavbu výrobného závodu v oblasti Košíc. Táto investícia prinesie až 4 500 nových pracovných pozícií priamo vo výrobnom parku nehovoriac o nových nepriamych pracovných miestach, ktoré vzniknú u subdodávateľov. S výrobou sa plánuje začať už koncom roka 2026 a zároveň to bude prvý výrobný závod z rodiny Volvo, ktorý bude orientovaný na výrobu výhradne elektromobilov. Táto investícia vo všeobecnosti prinesie zvýšenie životnej úrovne na východe Slovenska a rovnako tak dopomôže k udržaniu svetového lídra v oblasti výroby automobilov.

Ako uvádza Kudlová (2020), s automobilovým priemyslom sa spája však aj veľa výziev, ktorým musia čeliť automobilky na Slovensku. Síce je zrejmé, že automobilový priemysel má stále rastúci trend, no je dôležité podotknúť, že prechádza určitou transformáciou vzhľadom na stále zvyšujúce sa ekologické nároky. Do popredia sa dostávajú hybridné a elektrické autá, s čím dochádza k zmene výrobného procesu, znižovaniu skleníkových plynov a hľadaniu dostatku kvalifikovanej pracovnej sily. Elektromobilita na Slovensku podľa Slovenskej asociácie pre elektromobilitu (2024), (angl. Slovak Electric Vehicle Association, ďalej aj SEVA) však zaostáva za svetovým trendom, preto si za úlohu kladie informovať slovenské firmy o elektrickej transformácii dopravy a výrobného priemyslu tak, aby spoločnosti k nej pristupovali ako k novej príležitosti na zefektívnenie svojich procesov a tak boli súčasťou stále rastúceho trendu.

3.2 Komparatívna analýza informácií o udržateľnosti – environmentálna oblasť

3.2.1 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Volkswagen

Spoločnosť Volkswagen jasne deklaruje vo svojej výročnej správe za rok 2023 svoje ciele v oblasti udržateľnosti a životného prostredia. Spoločnosť si je vedomá svojho vplyvu na životné prostredie, z čoho vyplýva jej zodpovedný prístup v znižovaní zaťaženia životného prostredia a ochrany prírody. Spoločnosť si mimo iného stanovuje aj svoje interné ciele, ktoré majú dopomáhať k zmierňovaniu negatívneho vplyvu spoločnosti na životné prostredie a to hlavne prostredníctvom čiastkových cieľov, ktorými sú (Výročná správa VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s. 2023):

- znižovanie produkcie odpadov, spotreba vody, používanie nebezpečných chemikálií, emisií skleníkových plynov a emisií iných znečisťujúcich látok,
- zvyšovanie energetickej efektívnosti, podielu využívaných energií z obnoviteľných zdrojov, množstva ekologických alternatív pre výrobné materiály a suroviny,
- zlepšovanie ochrany biodiverzity a prírodných zdrojov, triedenia odpadov a pomeru ich recyklácie a zhodnocovania.

Spoločnosť sa rovnako tak zaviazala k transparentnosti a zodpovednosti v oblasti vykazovania informácií, čím chce zabezpečiť vysokú mieru informovanosti zainteresovaných strán a jasné deklarovanie svojej environmentálnej politiky, čím sa zabezpečí jasná komunikácia, zvyšovanie dôvery a transparentnosť vykázaných informácií. Touto cestou sa spoločnosť snaží hľadať spôsoby a nástroje na dosahovanie svojich cieľov v oblasti udržateľnosti, využívať rovnako tak aj príležitosti, ktoré táto oblasť ponúka, ale na druhej strane rozpoznať a znižovať riziká spojené s udržateľnosťou. Ukazovatele, ktoré zachytávajú environmentálnu výkonnosť spoločnosti Volkswagen spĺňajú platné predpisy, ktoré určujú rozsah, frekvenciu a spôsob merania, rovnako tak aj spracovanie týchto údajov, ich vyhodnocovanie a kontrolu. Transparentnosť a pravdivosť vykázaných informácií spoločnosť zaručuje overovaním nezávislým auditom, ktorý má na starosti overenie a kontrolu dodržiavania všetkých právnych predpisov a noriem, rovnako tak aj posúdenie environmentálneho stavu, možných rizík a príležitostí, ale aj opatrení na zlepšovanie v prepojení na výsledky spoločnosti v oblasti životného prostredia. Za rok 2023 bolo potvrdené nezávislým audítorom DNV – Det Norske Veritas v konsolidovanej správe za značku Volkswagen plnenie noriem ISO 14 001 – environmentálny manažérsky systém

a rovnako tak aj ISO 50 001 – energetický manažérsky systém v lokalite Bratislava aj Martin.

Špecifickým plánom pre Volkswagen je stratégia Zero Impact Faktory od roku 2010, v ktorom sa spoločnosť zaviazala splniť nielen koncernový environmentálny cieľ a teda vyrábať do roku 2025 vozidlá o 45 % ekologickejšie v porovnaní s rokom 2010, ale prijala aj omnoho ambicióznejší záväzok, a to do roku 2025 znížiť vplyv na životné prostredie až o 59 % pri piatich vybraných ukazovateľoch. Medzi spomenuté oblasti spolu s porovnaním oproti referenčnému roku 2010 patria (Výročná správa VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s. 2023):

1. oblasť energií, v ktorej sa spoločnosť zlepšila o 60,38 %,
2. oblasť vôd, kde došlo k zlepšeniu o 65,64 %,
3. oblasť CO₂, kde došlo k zlepšeniu o 82,55 %,
4. oblasť prchavých organických látok (angl. volatile organic compounds, ďalej VOC), kde došlo k zlepšeniu o 46,59 %,
5. oblasť odpadov, kde došlo k zlepšeniu o 72,38%.

Spoločnosť v nadväznosti na Parížsku klimatickú dohodu zaviedla novú environmentálnu koncepciu s názvom goTOzero, ktorá okrem daných cieľov zadaných v Parížskej klimatickej dohode, rozširuje tento koncept aj o kvalitatívne ukazovatele a tvoria ju tak spolu štyri oblasti – klíma, zdroje, ekosystémy a záväzné požiadavky v oblasti životného prostredia. Dlhodobou víziou sa stala výroba áut do roku 2050 s minimálnym negatívnym vplyvom na životné prostredie a dosiahnutím NET uhlíkovej neutrality. Všetky tieto kroky majú za následok trend kontinuálneho znižovania kľúčových ukazovateľov na vyrobené vozidlo. Za rok 2023 spoločnosť vykázala nasledujúce hodnoty, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 1.:

Tabuľka č. 1 – Kľúčové environmentálne ukazovatele na vyrobené vozidlo

Ukazovateľ	Množstvo na vyrobené vozidlo	Rok 2010	Rok 2023
Energia	kWh/vozidlo	3080	1220
Voda	m ² /vozidlo	5,97	2,05
CO ₂	t/vozidlo	0,68	0,12
VOC	kg/vozidlo	3,71	1,98
Odpad (zneškodňovaný)	kg/vozidlo	27,33	7,55

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Výročnej správy Volkswagen (2023)

Spoločnosť sa rovnako vo výročnej správe venuje oblasti zachovania a podpory biodiverzity. Spoločnosť prejavuje maximálne úsilie na zachovanie ekosystémov a ich ochranu, preto je tento záväzok rovnako tak aj implementovaný v environmentálnej politike Volkswagen. Jedna z hlavných oblastí, ktorým sa spoločnosť venovala v roku 2023, bolo zvyšovanie počtu rastlinných a živočíšnych druhov v závode a jeho okolí. Plnenie tohto cieľu prebiehalo formou výsadby nielen okrasných listnatých a ihličnatých stromov, ale rovnako tak aj ovocných stromov, zvyšovanie trávnatých plôch formou zmeny politiky kosenia, čím sa rozšírili pôvodné trávnaté plochy, ktoré vytvárajú životný priestor pre hmyz, vtáctvo a opeľovačov. Rovnako tak v areáli spoločnosť vybudovala útočiská pre hmyz, a to vo forme hmyzích domčekov. Veľká pozornosť sa venuje aj útočiskám pre vtáctvo, či už vo forme domčekov alebo krmidiel. V neposlednom rade spoločnosť podotýka plnenie týchto cieľov práve zamestnancami spoločnosti a ich iniciatívou v oblasti ochrany biodiverzity.

3.2.2 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Jaguar

Spoločnosť Jaguar predstavila už v roku 2021 svoju vlastnú globálnu stratégiu udržateľnosti s názvom Reimagine. Táto stratégia stanovuje plány a ciele pre transformáciu výrobného programu spoločnosti do roku 2030 len na plne elektrické autá všetkých svojich modelov. Podobne ako spoločnosť Volkswagen aj spoločnosť Jaguar časť svojej transformácie venuje práve dosiahnutiu stavu Net-zero, t. j. nulových čistých emisií uhlíka v rámci dodávateľského reťazca, produktov a výrobných prevádzok do roku 2039. V rámci stratégie Reimagine došlo k mnohým projektom týkajúcich sa zníženia negatívneho vplyvu spoločnosti na okolie a rovnako tak aj využívanie obnoviteľných zdrojov na svoje výrobné a administratívne činnosti. Spoločnosť má tak isto garantovaný 100%-ný podiel elektrickej energie, ktorá je vyrobená len z obnoviteľných zdrojov. V rámci dlhodobej stratégie spoločnosť investovala do biosolárnej fotovoltickej strechy, ktorá má za úlohu zlepšiť mikroklimatické podmienky vo výrobných, ale aj administratívnych priestoroch. Takýmto spôsobom spoločnosť dosiahla zvýšenie úspory elektrickej energie na chladení pomocou klimatizácie, rovnako tak aj využívanie dažďovej vody.

Spoločnosť ako veľký subjekt verejného záujmu s viac ako 500 zamestnancami vykázala informácie za rok končiaci v marci 2023 podľa taxonómie EÚ. Na základe tohto rámca spoločnosť vyhodnotila, že nasledujúce hospodárske činnosti predstavujú oprávnené činnosti v súlade s delegovaným nariadením a môžu byť považované za významné prínosné

k zmierneniu klímy alebo adaptácii na zmenu klímy a sú zachytené v tabuľke č. 2 (Výročná správa Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o., 2023):

Tabuľka č. 2 - Opis činností v súlade s Taxonómiou EÚ spoločnosti Jaguar

Kategória činnosti	Opis činnosti	NACE kód
Výroba nízkouhlíkových technológií pre odvetvie dopravy	Výroba nízkouhlíkových dopravných prostriedkov	C29.1
Zber a preprava odpadu, ktorý nie je nebezpečný	Triedený zber a preprava odpadu, ktorý nie je nebezpečný	E38.11

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Výročnej správy Jaguar (2023)

Hospodárske činnosti a posúdenie kritérií „výrazne nenarušiť“

1. Výroba vozidiel (výroba nízkouhlíkových technológií pre odvetvie dopravy)

Spoločnosť vyrába dopravné prostriedky – motorové vozidlá. Na základe klimaticky delegovaného aktu táto hospodárska činnosť významne prispieva k zmierneniu zmeny klímy, ak špecifické emisie vozidiel sú nižšie ako 50g CO₂/km. Podľa celosvetovo harmonizovaného testovacieho štandardu pre ľahké úžitkové vozidlá (angl. Worldwide Harmonized Light-Duty Vehicles Test Procedure, ďalej aj WLTP), modelový rad vyrobených vozidiel nespĺňal toto technické kritérium.

Pre túto činnosť sú relevantné nasledujúce kritéria výrazne nenarušiť (Výročná správa Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o., 2023):

Adaptácia na zmenu klímy

Spoločnosť v danom účtovnom období vykonala dôkladné posúdenie fyzických klimatických rizík, ale rovnako tak aj zraniteľnosť jednotlivých hospodárskych činností a následne posúdila ich závažnosť prostredníctvom projekcie zmeny klímy v súlade s budúcim scenárom reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie Medzinárodného panela o zmene klímy RCP8.5 (angl. Representative Concentration Pathway, ďalej aj RCP), nakoľko práve tento predpokladá najvýraznejší vplyv klimatických zmien.

Spoločnosť ako prevenciu vykonáva pravidelné monitorovanie kvality podzemných a odpadových vôd. V závode rovnako tak existuje aj sieť vsakov, ktoré majú za úlohu zadržiavanie dažďovej vody.

Rovnako ako spoločnosť Volkswagen, tak aj Jaguar aplikuje pri výkone činností environmentálne riadenie podľa štandardu ISO 14001.

Prechod na obehové hospodárstvo

Spoločnosť pre všetky svoje činnosti zvažuje možné ekologickejšie varianty s cieľom prechodu na obehové hospodárstvo. Neodmysliteľnou súčasťou je efektívne využívanie prírodných zdrojov, ale rovnako tak aj využívanie recyklovateľných materiálov, čím sa zabraňuje zvyšovaniu odpadu produkovaného spoločnosťou v jej výrobných procesoch. Spoločnosť teda v rámci odpadového hospodárstva preferuje recykláciu pred zneškodňovaním.

Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov

Spoločnosť vykonala pre svoj výrobný závod, v ktorom realizuje spomenuté hospodárske činnosti, posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa príslušných právnych predpisov. Ako uvádza spravodajstvo Nitra24 (2020), spoločnosť úzko spolupracuje aj s Fakultou prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Predmetom tejto spolupráce je monitorovanie biodiverzity v celom areáli spoločnosti, inventarizačný prieskum rastlín, monitorovanie vývoja populácií vybraných bio indikačne významných skupín živočíchov. Cieľom je hlavne podporiť revitalizáciu areálu formou napr. hmyzích domčekov a pozorovacích stanovišť pre dravé vtáky. V areáli sa našlo veľa vzácných biotopov, ktoré sa spoločnosť rozhodla chrániť a vytvárať pre tieto biotopy vhodné prostredie pre ich udržanie a ochranu. (Výročná správa Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o., 2023)

2. Zber a preprava odpadu, ktorý nie je nebezpečný, roztriedeného na zložky pri zdroji

Spoločnosť vykonáva zber a prepravu odpadu, ktorý nie je nebezpečný, v súlade s právnymi predpismi. Všetok separovaný odpad, ktorý je prepravovaný, je určený na jeho opätovné použitie alebo na recykláciu. Tento manažment odpadu je riadený a vykonávaný v súlade s právnymi predpismi a prebieha v úzkej spolupráci so subjektami, ktoré sú oprávnené a kvalifikované na vykonávanie tejto činnosti.

Pre túto činnosť sú relevantné nasledujúce kritériá výrazne nenarušiť:

Adaptácia na zmenu klímy

Zber a preprava odpadu je vykonávaná v závode, kde spoločnosť vykonáva činnosť výroby vozidiel, preto sa posúdenie kritéria výrazne nenarušiť aplikuje rovnako aj na túto hospodársku činnosť.

Prechod na obehové hospodárstvo

V súlade s platnými právnymi predpismi sa oddelene zbierané zložky odpadu v zariadeniach na skladovanie alebo prekládku odpadu nemiešajú s iným odpadom alebo materiálmi s odlišnými vlastnosťami (Výročná správa Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o., 2023).

3.2.3 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Kia

Na základe výročnej správy za rok 2023 vieme, že spoločnosť Kia pristupuje k environmentálnej politike veľmi dôsledne a opiera sa o princípy korporátnej politiky značky Kia, ktorej hlavnými prioritami sú ľudia a životné prostredie. Vízia spoločnosti spočíva v minimalizácii emisií, ktoré majú za následok znečistenie životného prostredia, efektívne využívanie zdrojov vo všetkých svojich výrobných oblastiach a v neposlednom rade šetrenie energií a využívanie prioritne energie z obnoviteľných zdrojov.

Jednou z dôležitých úloh je identifikácia a monitorovanie environmentálnych rizík, ktoré by mohli mať za následok negatívny vplyv spoločnosti na životné prostredie. Medzi hlavné rizika, ktoré spoločnosť identifikovala sú: nesprávny manažment odpadového hospodárstva (triedenie, nakladanie s neškodným odpadom), vypúšťanie škodlivín prekračujúce limity, plytvanie s obmedzenými prírodnými zdrojmi a pod. Všetky tieto riziká, ale aj mnohé iné, predstavujú pre spoločnosť obrovské riziko, preto sa spoločnosť snaží proti nim brániť a vyhľadáva rôzne alternatívy, ktoré by zamedzili negatívnemu vplyvu spoločnosti na životné prostredie. Medzi hlavné nástroje na zmierňovanie patria: nákup tesniacich vakov, ktoré zabraňujú úniku škodlivých látok do dažďovej kanalizácie, zefektívnenie recyklácie a triedenia odpadu, znižovanie množstva emisií prchavých látok a úspore elektrickej energie a zemného plynu.

Rovnako ako predchádzajúce dve spoločnosti (Volkswagen a Jaguar), tak aj Kia považuje za nosnú bázu svojej environmentálnej politiky zavedenie certifikovaného systému environmentálneho manažérstva podľa normy ISO 14001. Za rok 2023 bolo vykonaných internými audítormi až 23 interných auditov a 13 auditov u dodávateľských spoločností pracujúci v areáli spoločnosti Kia. Podobne ako tomu bolo pri spoločnosti Volkswagen, tak aj tu bol vykonaný externý audit od spoločnosti DNV v rámci periodického auditu ISO 14001 a ISO 45001 až 21 auditov. Dôležitou súčasťou environmentálnej politiky je aj pravidelné sledovanie a vyhodnocovanie spotreby vody, energií a materiálov, rovnako tak aj množstva vyprodukovaného odpadu, odpadových vôd a emisií v prepočte na vyrobené

vozidlo, rovnako ako tomu bolo v spoločnosti Volkswagen, ale aj prijímanie a zdokonaľovanie cieľov na zlepšovanie daných ukazovateľov (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023).

Rovnako ako spoločnosť Jaguar, tak aj Kia musí zverejňovať informácie v súlade s taxonómiu EÚ, nakoľko ide o spoločnosť, ktorá ako nefinančný podnik a subjekt verejného záujmu s viac ako 500 zamestnancami spadá pod toto nariadenie.

Spoločnosť posúdila svoje hospodárske činnosti podľa rámca na uľahčenie udržateľných investícií sledujúcich 6 environmentálnych cieľov a príslušných delegovaných nariadení. Na základe posúdenia spoločnosť vyhodnotila, že nasledujúce hospodárske činnosti predstavujú oprávnené činnosti v rámci taxonómie EÚ a môžu byť považované za významne prínosné k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy: (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023)

Tabuľka č. 3 - Opis činností v súlade s Taxonómiou EÚ spoločnosti Kia

Kategória činnosti	Opis činnosti	NACE kód
Výroba nízkouhlíkových technológií pre odvetvie dopravy	Výroba nízkouhlíkových dopravných prostriedkov	C29.1
Zber a preprava odpadu, ktorý nie je nebezpečný, roztriedeného na zložky pri zdroji	Triedený zber a preprava odpadu, ktorý nie je nebezpečný	E38.11

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Výročnej správy Kia (2023)

Jedným z hlavných cieľov spoločnosti, ale aj celej skupiny Kia, je prispieť k zmierneniu klimatických zmien a to formou transformácie výrobného procesu, a teda zvyšovaním podielu plne elektrických áut na celkovej produkcii spoločnosti, v prepojení na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2045. Z údajov dostupných na stránke spoločnosti a po konzultácii s manažérom pre ESG vykazovanie spoločnosti Kia je zrejmé, že k spusteniu výroby by mohlo dôjsť už počas roka 2025, čo by prispelo k dosahovaniu cieľov spoločnosti a výrazne by to prispelo k zníženiu uhlíkovej stopy v prepočte na jeden vyrobený automobil.

Podobne ako spoločnosť Jaguar, tak aj Kia má garantovaný 100%-ný podiel elektrickej energie z plne obnoviteľných zdrojov, čím spoločnosť plní svoj záväzok RE100.

Hospodárske činnosti a posúdenie kritérií „výrazne nenarušiť“

1. Výroba vozidiel (výroba nízkouhlíkových technológií pre odvetvie dopravy)

Hospodárska činnosť podľa tohto klimatického aktu prispieva významne ku zmierneniu zmeny klímy v prípade, ak špecifické emisie vozidiel sú nižšie ako 50g CO₂/km a to do 31. decembra 2025. Na základe hodnotenia WLTP metodiky, toto technické kritérium spĺňajú obe vozidlá kategórie M1, a to Kia Sportage PHEV a Kia Ceed SW PHEV (PHEV = Plug-in hybrid), nakoľko oba z uvedených modelov majú špecifické emisie nižšie ako 50g CO₂/km.

Pre túto činnosť sú relevantné nasledujúce kritéria „výrazne nenarušiť“(Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023):

Adaptácia na zmenu klímy

Podobne ako spoločnosť Jaguar, tak aj Kia vykonala dôsledné posúdenie klimatických rizík, ale rovnako tak aj zraniteľnosti jednotlivých hospodárskych operácií a vyhodnotila tieto skutočnosti pomocou projekcie zmeny klímy podľa služby Copernicus, a to v súlade s budúcim scenárom reprezentatívneho profilu vývoja koncentrácie Medzinárodného panela o zmene klímy RCP8.5, keďže tento predpokladá najvýraznejší vplyv klimatických zmien. Spoločnosť po vyhodnotení výsledkov uviedla, že neidentifikovala nebezpečenstvá, ktoré by mohli mať za následok ohrozenie vývoja týchto hospodárskych činností počas ich doby životnosti v podniku, a teda nevyžadujú sa žiadne adaptačné riešenia. Klasifikovala len mierne alebo stredné riziká v prepojení na vodu, avšak len vo vzťahu s finálnym produktom alebo majetkom spoločnosti, na základe čoho aj prijala adekvátne bezpečnostné opatrenia.

Udržateľné využívanie a ochrana vodných zdrojov

Podobne aj tu spoločnosť vykonala posúdenie vplyvov vo svojom výrobnom závode na kvalitu vody v jej okolí, alebo prípadné znečisťovanie, pričom neboli identifikované žiadne riziká, ktoré by mohli mať za následok zhoršenie životného prostredia. Monitorovanie kvality vody prebieha na pravidelnom opakovaní, pričom odpadové vody si spoločnosť čistí vo vlastnej čistiarni odpadových vôd na fyzikálnom a chemickom stupni. Podobne ako spoločnosť Jaguar má aj Kia vybudovaný systém vsakov, ktoré majú za úlohu zadržiavanie dažďovej vody, vďaka čomu táto voda zostáva v pôde a zmierňuje sa jej prípadne vysušovanie. Všetky tieto kroky environmentálneho riadenia sú v súlade so štandardom ISO 14001.

Prechod na obehové hospodárstvo

Spoločnosť pre všetky z oprávnených činností posudzuje také možnosti techník a dizajnu, ktoré zabezpečia prechod na obehové hospodárstvo, vrátane zefektívnenia využitia obmedzených prírodných zdrojov. Hlavným prvkom je využívanie recyklovateľných materiálov pre výrobu svojich výrobkov, ale rovnako tak aj ďalšieho zhodnotenia na konci ich životnosti, čo považuje celá skupina Kia za veľmi dôležitý aspekt svojej výroby. V rámci automobilového odvetvia, spoločnosť poskytuje nadštandardnú záruku, čím podporuje svoju koncepciu výroby založenej na vysokej trvanlivosti. Podobne ako Jaguar, tak aj Kia preferuje spôsob znižovania odpadu formou recyklácie pred likvidáciou.

Prevenca a kontrola znečisťovania

Spoločnosť vo svojej výročnej správe jasne deklaruje, že spĺňa všetky kritéria týkajúcich sa výroby, uvedenia na trh alebo používania určených chemických látok. Prevenciou je systém vnútorných kontrol a pravidelné monitorovanie dodržiavania týchto predpisov, týkajúcich sa prítomnosti chemických látok vo výrobe a rovnako tak aj vo svojich výrobkoch v súlade s príslušnými štandardmi, ktoré sú platné pre automobilový priemysel. V súlade s klimatickým aktom spoločnosť uviedla, že v jej výrobkoch nie sú chemické látky, ktoré by boli v rozpore s právnou legislatívou a spĺňajú teda všetky určené normy.

Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov

Spoločnosť aj v tejto oblasti vykonala rozsiahle posúdenie vplyvov na životné prostredie vo svojom výrobnom závode, kde prebiehajú vyššie spomenuté hospodárske činnosti, pričom neboli zistené žiadne požiadavky na zmiernujúce a kompenzačné opatrenia na ochranu životného prostredia. Do najbližšieho chráneného územia, ktoré spadá pod sústavu Natura 2000, spoločnosť nijako nezasahuje a rovnako tak sa na jej území nenachádzajú žiadne chránené či ohrozené druhy rastlín a živočíchov, ani ohrozený biotop v zmysle príslušných predpisov.

2. Zber a preprava odpadu, ktorý nie je nebezpečný, roztriedeného na zložky pri zdroji

Spoločnosť vykonáva zber a prepravu odpadu, ktorý nie je nebezpečný, v súlade s platnými právnymi predpismi a úzko spolupracuje so subjektami, ktoré sú oprávnené a kvalifikované na vykonávanie danej činnosti. Odpad, ktorý bol zbieraný oddelene, je

určený na opätovné použitie alebo recykláciu, čím sa zabraňuje navyšovanie objemu odpadu, ktorý spoločnosť vyprodukuje.

Pre túto činnosť sú relevantné nasledujúce kritéria „výrazne nenarušiť“ (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023):

Adaptácia na zmenu klímy

Zber a preprava odpadu je vykonávaná v závode, kde spoločnosť vykonáva činnosť výroby vozidiel, preto sa posúdenie kritéria „výrazne nenarušiť“ aplikuje rovnako aj na túto hospodársku činnosť.

Prechod na obehové hospodárstvo

V spoločnosti fungujú opatrenia, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi a majú za úlohu zber odpadu a jeho následné triedenie do skupín s podobnými vlastnosťami, čím sa zabraňuje miešaniu odpadu s inými materiálmi.

3.2.4 Environmentálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti PCA

Technológie a vplyv na životné prostredie

Spoločnosť PCA ako člen skupiny Stellantis pracuje vo svojej stratégii Green Factory, ktorá je platná pre celú skupinu. Hlavným cieľom spoločnosti je prispieť k trvalému znižovaniu emisií CO₂, emisií VOC, zmierňovaniu vyprodukovaného odpadu a zvýšeniu podielu recyklovateľného materiálu, znižovaniu spotreby vody a v neposlednom rade realizovať činnosti, ktoré podporujú ochranu a obnovu biodiverzity.

Vplyv výrobných technológií na životné prostredie je prísne monitorovaný a následne aj vyhodnocovaný, čo má za výsledok minimalizovať a redukovať negatívne vplyvy. Z pohľadu vplyvov jednotlivých výrobných procesov na životné prostredie je lakovňa najdôležitejším výrobným procesom. Tento proces je hlavným zdrojom emisií prchavých látok VOC do ovzdušia, rovnako tak producentom odpadových vôd a nebezpečného odpadu. Vzhľadom na tieto faktory, tento proces je dôkladne a pravidelne monitorovaný aj akreditovanými spoločnosťami, ktoré majú za úlohu monitorovať a vyhodnocovať vplyv na životné prostredie. Podobne ako všetky doteraz spomenuté spoločnosti, aj PCA je certifikovaná podľa štandardu ISO 14001.

Odpadové hospodárstvo

Spoločnosť sa snaží pomocou zvyšovania povedomia o environmentálnych aktivitách formou školení a komunikácie manažérov zvyšovať množstvo triedeného odpadu už priamo pri zdroji. Okrem toho si spoločnosť zakladá na znižovaní vyprodukovaného množstva odpadu a jeho ďalšieho zhodnotenia formou recyklácie a vhodného skladovania.

Riadenie oblasti životného prostredia patrí medzi hlavné domény celej skupiny Stellantis už od roku 2022. Zároveň toto oddelenie má za úlohu efektívnu komunikáciu medzi jednotlivými odvetvami, čo prináša efektívne environmentálne riadenie v rámci celej skupiny.

Spoločnosť PCA si uplatňuje výnimku ako dcérska spoločnosť, ktorá je plne vlastnená skupinou Stellantis, na základe čoho vykázané informácie týkajúce sa Nariadenia EÚ o taxonómii sú zverejňované za celú skupinu Stellantis N.V. (Výročná správa PCA Slovakia, s. r. o., 2023)

3.2.5 Komparácia environmentálnych aspektov ESG vykazovania spoločností automobilového priemyslu

Vykázané informácie spoločností pôsobiacich v automobilovom priemysle na Slovensku sú veľmi ťažko porovnateľné vzhľadom na to, že podľa platnej legislatívy za účtovné obdobie 2023 neexistoval komplexný rámec, ktorý by zabezpečil úplnú porovnateľnosť informácií naprieč celým odvetvím. V tabuľke č. 4 sú zachytené teda hlavné rozdiely, prístupy, stratégie a ciele, ktoré spomenuté spoločnosti vykázali vo svojich výročných správach za rok 2023.

Tabuľka č. 4 - Komplexné porovnanie vykázaných environmentálnych informácií

Kritérium	VOLKSWAGEN SLOVAKIA	Jaguar Land Rover Slovakia	Kia Slovakia	PCA Slovakia
Stratégia udržateľnosti	„Go to Zero“ – dlhodobý plán na dosiahnutie uhlíkovej neutrality a minimalizáciu dopadov výroby	„Reimagine“ – transformácia na 100% elektrické vozidlá do 2030, uhlíková neutralita do roku 2039	Postupná modernizácia výrobných procesov so zvyšovaním podielu elektrifikovaných vozidiel	Znižovanie energetickej náročnosti výroby a ekologizácia produkcie
Znižovanie uhlíkovej stopy	Trend kontinuálneho znižovania emisií	Cieľ: nulové čisté emisie uhlíka v dodávateľskom reťazci do 2039	Znižovanie spotreby energie a palív pri výrobe,	Investície do energeticky efektívnych riešení

Kritérium	VOLKSWAGEN SLOVAKIA	Jaguar Land Rover Slovakia	Kia Slovakia	PCA Slovakia
	CO ₂ na jednotku výroby		zvýšenie podielu hybridov a EV	
Energetická efektívnosť	Neustále zlepšovanie efektivity výroby, implementácie ekologických opatrení	Implementácia biosolárnej fotovoltickej strechy, zelená infraštruktúra	Znižovanie energetickej náročnosti výroby	Optimalizácia výroby, znížovanie spotreby a lepšie hospodárenie s energiami
Obnoviteľné zdroje energie	Investície do ekologických technológií a obnoviteľných zdrojov, využívanie výhradne elektriny z obnoviteľných zdrojov	100% elektriny pochádza z obnoviteľných zdrojov,	100% elektriny pochádza z obnoviteľných zdrojov,	Nie je bližšie špecifikované
Odpadové hospodárstvo a recyklácie	Znižovanie odpadu a podpora cirkulárnej ekonomiky	Programy na recykláciu a udržateľnosť v dodávateľskom reťazci	Recyklácia materiálov, snaha o znížovanie odpadu	Optimalizácie odpadového hospodárstva
Ochrana biodiverzity	Programy na ochranu biodiverzity a zelené iniciatívy v okolí závodu	Dlhodobý monitoring v spolupráci s UKF, identifikácia a ochrana vzácnych druhov, ochrana vodných zdrojov	Podpora ekologických projektov a budovanie ekologickej iniciatívy	Ochrana prírodných zdrojov v okolí závodu
Dodržiavanie regulácií EÚ	Riadi sa globálnou stratégiou skupiny VW a EÚ reguláciami	Zverejňovanie informácií podľa taxonómie EÚ	Zverejňovanie informácií podľa taxonómie EÚ	Dodržiavanie ESG štandardov, odvolávka na materskú spoločnosť týkajúca sa taxonómie EÚ

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročných správ spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, Jaguar Land Rover Slovakia, Kia Slovakia a PCA Slovakia za rok 2023

Každá z uvedených automobilových spoločností má individuálny prístup k environmentálnej oblasti a k samostatnému vykazovaniu informácií týkajúcich sa tejto oblasti vo svojich výročných správach. Spoločnosti Volkswagen a Jaguar majú implementovanú vlastnú stratégiu k dosahovaniu environmentálnych cieľov či na úrovni podniku alebo celej skupiny. Najambicióznejšiu vidinu má spoločnosť Jaguar, ktorá chce dosiahnuť kompletnú transformáciu svojho výrobného procesu čisto na 100% elektrické autá už do roku 2030, čo by malo za následok aj dosiahnutie uhlíkovej neutrality do roku 2039.

Naopak spoločnosť Volkswagen sleduje svoju uhlíkovú stopu a snaží sa o dosiahnutie uhlíkovej neutrality v dlhodobom horizonte. Všetky štyri automobilky majú však za cieľ postupné znižovanie podielu uhlíkovej stopy na jeden vyrobený automobil. Tento cieľ sa dosahuje predovšetkým transformáciou výrobného procesu na výrobu hybridných automobilov alebo 100% elektrických automobilov.

Spoločnosti Kia a Jaguar uvádzajú vo svojich výročných správach, že počas roka 2023 spotreba elektrickej energie pochádzala z výhradne obnoviteľných zdrojov, čím si obe spoločnosti plnia svoj záväzok RE100.

Najvyššiu mieru iniciatívy v oblasti ochrany biodiverzity deklaruje vo svojej výročnej správe spoločnosť Jaguar, ktorá dlhodobo spolupracuje s Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá ma za úlohu monitoring a ochranu biodiverzity v celom výrobnom závode. Podobne aj spoločnosť Volkswagen sa veľmi podrobne venuje tejto oblasti vo svojej výročnej správe, kde popisuje biodiverzitu nachádzajúcu sa vo výrobnom závode, ale rovnako tak aj prijaté opatrenia, ktoré majú za úlohu ochranu vzácných biotopov.

Vykazovanie v súlade s taxonómiou EÚ uvádzajú len spoločnosti Kia a Jaguar, spoločnosť PCA vo svojej výročnej správe spomína uplatnenie výnimky týkajúcej sa tohto nariadenia a všetky potrebné informácie sú vykázané za celú skupinu Stellantis.

3.3 Komparatívna analýza informácií o udržateľnosti – sociálna oblasť

3.3.1 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Volkswagen

Zamestnanci a benefity

Ako uvádza TREND (2024 a), spoločnosť Volkswagen sa dlhodobo radí k popredným gigantom v národnom hospodárstve Slovenskej republiky. Podnik má za sebou viac ako 30 ročnú históriu a v súčasnosti v priemere zamestnáva viac ako 11-tisíc ľudí priamo, ale rovnako tak aj vytvára nepriamo tri tisíc pracovných miest u svojich subdodávateľov. V období medzi rokmi 2023 a 2027 plánuje spoločnosť preinvestovať na Slovensku približne jednu miliardu eur.

Spoločnosť chápe význam a dôležitosť svojich zamestnancov, čo naznačujú aj nadštandardné benefity a peňažné ohodnotenie. Za rok 2023 mali zamestnanci spoločnosti v priemere 2 688 eur hrubý plat (extrahujeme od manažmentu spoločnosti), čo je vysoko nad priemernou mzdou v národnom hospodárstve, nakoľko priemerná mzda podľa ŠÚ SR (2023), tu predstavuje 1 430 eur. (Výročná správa VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., 2023)

Sociálne výhody, ako jedna z foriem motivácie a starostlivosti o svojich zamestnancov, predstavujú širokú škálu možností, ktoré spoločnosť ponúka. Hodnota benefitov za rok 2023 predstavovala vo forme finančných alebo nefinančných benefitov až neuveriteľných 20 miliónov eur. Jedným z hlavných benefitov, ktoré zamestnanci dlhodobo využívajú, je sporenie do III. piliera, na ktoré im prispieva zamestnávateľ. Rovnako tak spoločnosť zmluvne zabezpečila s Dopravným podnikom Bratislava autobusovú dopravu vo forme 34 mimobratislavských liniek až do vzdialenosti 140 km od výrobného závodu. Rovnako tak spoločnosť poskytuje zmluvné ubytovanie v blízkosti závodu, čo využíva takmer štyristo zamestnancov spoločnosti. Príspevky na rekreáciu v zahraničí v rozdielnych výškach v hodnote 300, 500 alebo 700 eur využilo vyše tisíc zamestnancov a ďalších štyristo zamestnancov dostalo príspevok na detský tábor. Medzi ostatné zamestnanecké benefity patria športové podujatia, organizovanie mimoriadnych podujatí, ako napríklad Vianočné trhy alebo jubilejné plavby. Prehľad benefitov a hodnota prostriedkov na tieto benefity sú zachytené v tabuľke č. 5 (Výročná správa spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s. 2023).

Tabuľka č. 5 – Prehľad zamestnaneckých benefitov spoločnosti Volkswagen

Názov benefitu	Počet zamestnancov využívajúcich benefit	Príspevok zo SF na poskytnutie benefitu (v €)
Zmluvná doprava	4 500	4 180 000
DDS	7 400	6 120 000
Sociálne príspevky	3 500	1 760 000
Príspevok na dopravu	5 900	1 200 000
Príspevok na ubytovanie	400	270 000
Ostatné benefity	x	6 500 000

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Výročnej správy Volkswagen (2023)

Diverzita a rovnosť

Ďalšou z oblastí, ktoré sú súčasťou sociálnej starostlivosti, je diverzita a rovnosť. Program *Žijeme rozmanitosťou* jasne poukazuje na rozmanitosť, ktorá by mala spájať zamestnancov, nie ich rozdeľovať. V spoločnosti sa nachádza mnoho národnostných skupín, vekových skupín, ktoré pracujú pod jednou strechou, a preto je veľmi dôležité pochopenie a rovnosť na pracovisku. Preto aj v tomto roku spoločnosť organizovala viaceré podujatia,

ktoré mali poukázať na rozmanitosť, ale na druhej strane aj na hľadanie ciest k pochopeniu druhého.

Počas letných mesiacoch mali zamestnanci možnosť vyskúšať si, aké to je byť v koži nepočujúcej osoby. Rovnako tak dostali aj priestor životné príbehy kolegov a kolegýň, ktorí mali sluchové postihnutie. Ďalší workshop bol zameraný na neurodiverzitu. Výsledkom boli rady, ako pochopiť svet ľudí s takýmto ochorením, ako im podať pomocnú ruku a zjednodušiť im prácu. (Výročná správa VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., 2023)

3.3.2 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Jaguar

Zamestnanci a benefity

Spoločnosť má v prieme evidovaných 4 550 zamestnancov, pre ktorých ponúka zaujímavé zamestnanecké benefity. Jedným z hlavných benefitov je flexibilná pracovná doba, a teda podpora s názvom Work-life balance. Jednou z hlavných oblastí, na ktoré sú orientované zamestnanecké benefity, je odmeňovací systém v spoločnosti, ktorý sa odvíja od skúseností zamestnanca. Spoločnosť do roku 2028 garantuje aj každoročný nárast základnej mzdy a odmeňovací balíček, ktorý zahŕňa základnú mzdu, ale aj 10%-ný osobný bonus, ktorý sa ráta zo základnej mzdy vzhľadom na dané kritéria. Ďalším finančným ohodnotením, ktoré spoločnosť ponúka, sú príplatky za nadčasy, ktoré sú vyššie, ako je zákonom vyžadované.

Jaguar prispieva svojim zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie, a to až do výšky 3 % z vymeriavacieho základu, ktorý je tvorený základnou mzdou a kompetenčným príplatkom zamestnanca, ale okrem toho hradí aj v plnej výške životné a úrazové poistenie zamestnanca.

Spoločnosť rovnako tak zabezpečuje dopravu pre svojich zamestnancov vo forme vlastnej autobusovej dopravy, ktorá je zadarmo. V prípade, ak sa zamestnanec rozhodne pre inú formu dopravy z a do práce, spoločnosť ponúka mesačný príspevok vo výške 60 eur. Zamestnanci, ktorí bývajú viac ako 70 km od Nitry, majú možnosť využitia bývania v blízkosti závodu, a zároveň majú zabezpečenú dopravu do a z práce.

Netreba zabúdať ani na relax, regeneráciu a šport. Od októbra 2023 slúži pre zamestnancov *Centrum zdravia a pohody*, ktoré v sebe integruje fitness centrum, multifunkčné ihriská, rôzne športy, masáže, alebo výživové poradenstvo a to všetko úplne zadarmo pre všetkých zamestnancov.

Medzi ďalšie sociálne benefity patrí príspevok v hodnote 400 eur, ktorý je vyplácaný v septembri po každom odpracovanom roku a slúži pre zamestnancov podľa vlastného využitia, či už na relax, vzdelávanie, starostlivosť o zdravie alebo nákupy.

Diverzita a rovnosť

Spoločnosť podporuje inkluzívne pracovné prostredie. Podobne ako spoločnosť Volkswagen tak aj Jaguar sa pýši širokým spektrom etník, vekového zloženia a národností. Podporuje rodovú rovnosť a rovnaké platové ohodnotenie. Dôraz kladie aj na rovnaké príležitosti pre ženy a menšiny.

3.3.3 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Kia

Zamestnanci a benefity

Spoločnosť Kia sa považuje za druhú najväčšiu spoločnosť na Slovensku, hneď po spoločnosti Volkswagen. V roku 2023 spoločnosť mala v priemere 3 607 zamestnancov, ktorých priemerná mzda predstavovala v priemere 2 524 eur. Spoločnosť kladie dôraz na transparentnú komunikáciu k zamestnancom, čomu nasvedčujú aj pravidelné stretnutia s cieľom poskytnúť informácie o plánoch do budúcnosti. Okrem iného je v spoločnosti zavedená tzv. 360° spätná väzba, ktorá sa koná raz ročne a v danom roku bola určená pre riadiacich výrobných zamestnancov. Výsledkom takejto diskusie je podklad pre individuálny rozvojový plán.

Oblasť vzťahov so zamestnancami v číslach (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023):

- Počet poskytnutých konzultácií – 11 911,
- 1. miesto v súťaži *Zdravá firma roka*,
- 820 zamestnancov navštívilo *Dni zdravia*,
- 200 zamestnancov sa vzdelávalo v rozvoji fyzického a duševného zdravia,
- 115 zamestnancov využilo interné právne poradenstvo,
- 620 zamestnancov absolvovalo kontrolu zraku a vitálnych funkcií srdca,
- 125 detí zamestnancov dostalo príspevok na jasle/škôlku pri nástupe do predškolského zariadenia.

Vzdelávanie a rozvoj

Počas roka sa konali mnohé workshopy, školenia a rôzne formy vzdelávania, ktoré mali za úlohu zvýšiť kvalifikáciu zamestnancov a prispieť k ich rozvoju. V tabuľke č. 6 je podrobne zachytené, aké útvary prešli vzdelávaním v prepočte na počet zamestnancov a hodín, počas ktorých trvalo vzdelávanie (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023):

Tabuľka č. 6 – Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov spoločnosti Kia

Útvar	Počet hodín	Počet zamestnancov
Riadiaci pracovníci (administratíva)	923	212
Riadiaci zamestnanci (výroba)	1 416	177
Operátori	1 848	180
Nováčikovia (juniors)	1 108	50
Manuálne zručnosti	5 700	1 809
Online video kurzy	1 252	266

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Výročnej správy Kia (2023)

Spoločnosť kladie dôraz na vzdelávanie nielen svojich doterajších zamestnancov, ale rovnako tak aj potencionálnych uchádzačov a čerstvých absolventov stredných a vysokých škôl. Kia Slovensko má podpísané tri memorandá s Univerzitou v Žiline, Technickou univerzitou v Košiciach a Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave. Pre skvalitnenie vzdelávacieho procesu na uvedených univerzitách spoločnosť podporuje a technicky zabezpečuje výučbový proces svojimi počítačmi, motormi, zvaráciami robotmi alebo testovacími vozidlami. Každoročne organizuje študentské návštevy počas letného a zimného semestra, kedy majú študenti možnosť nahliadnuť priamo do výrobnéj haly, pýtať sa priamo kompetentných zamestnancov a tak prehľbovať záujem práve o takéto pracovné pozície. Rovnako tak poskytujú aj dlhodobú odbornú prax, motivačné štipendiá, realizáciu odborných prednášok priamo na univerzitách a mnohé iné aktivity, ktoré majú viesť k skvalitneniu vzdelávacieho procesu priamo na vysokých školách.

Spolupráca so strednými školami prispieva k rozvoju študentov, formou tréningu k elektromobilom a diagnostike alebo prednáškam o mobilite, elektrifikácii, konektivite a autonómnej jazde. Na druhej strane podporujú aj rozvoj majstrov odborného vzdelávania a učiteľov formou prednášok, predstavovania základných procesov a systémov. Aktuálne spoločnosť podporuje duálne vzdelávanie na štyroch školách a to: Stredná odborná škola Strojnícka, Kysucké Nové mesto, Stredná odborná škola Elektrotechnická v Žiline, Spojená škola v Martine a Obchodná akadémia v Žiline.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

V roku 2023 sa v spoločnosti stalo historicky najmenej úrazov a to 27 ľahkých úrazov, ktoré si vyžiadali drobné ošetrovanie a dva úrazy, ktoré si vyžiadali práce neschopnosť dlhšiu ako jeden deň. Za týmto úspechom podľa spoločnosti stojí každý zo zamestnancov, nakoľko každý z nich dohliada na bezpečnosť pri práci, zamestnanci nahlasujú možné riziká a návrhy na ich odstraňovanie.

V druhom polroku vzniklo v areáli spoločnosti aj cvičné tréningové centrum BOZP, ktoré môžu využívať nielen zamestnanci, ale aj študenti na simuláciu rôznych situácií, kde by mohlo dôjsť k riziku vzniku úrazu, pádu z výšky a podobne. Rovnako tak sa aj po prvýkrát konalo krajské hasičské cvičenie zamerané na elektromobilitu. Cvičenie pozostávalo z dvoch častí, a to hasenia odpadových lítiových batérii, ale aj reálneho hasenia elektromobilu pomocou hasičskej techniky.

System BOZP v Kia je založený na medzinárodnej norme ISO 45001, ktorý spoločnosť zaväzuje k neustálemu zlepšovaniu a zvyšovaniu povedomia o bezpečnosti a ochrane zdravia medzi zamestnancami aj dodávateľmi pracujúcimi v závode. Počas roka bolo vykonaných niekoľko interných auditov v spoločnosti, ale aj u dodávateľov v areáli závodu. Externá audítorská spoločnosť DNV vykonala posúdenie v súlade s normou ISO 45001, pričom sa identifikovali niektoré rizikové oblasti, ktoré boli následne eliminované. Šlo hlavne o ťažké fyzické práce, ktoré boli nahradené robotmi (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023).

3.3.4 Sociálne aspekty ESG vykazovania v spoločnosti PCA

Zamestnanci a benefity

Podľa týždenníka o ekonomike a podnikaní TREND (2024 b), spoločnosť PCA za rok 2023 obsadila siedmu priečku v rebríčku najväčších výrobných podnikov na Slovensku a čo sa týka automobilového priemyslu, tak tu sa spoločnosť umiestnila na treťom mieste za automobilkami Volkswagen a Kia. Spoločnosť vo svojej výročnej správe za rok 2023 uviedla, že priemerný počet zamestnancov bol 3 309. Zaujímavosťou je, že podiel žien na celkovom počte zamestnancov je až na úrovni 28%, čo jasne podporuje rozmanitosť v spoločnosti.

Spoločnosť PCA za rok vyhradila finančné prostriedky na účely vytvorenia sociálneho fondu v objeme až 4 868 141 eur, čo tvorí maximálny možný objem čerpania sociálneho fondu a to 1,5% z hrubých miezd. Už od roku 2015 v spoločnosti existuje systém

voľných benefitov s názvom Kafetéria. Tento systém umožňuje zamestnancom čerpať benefity na základe ich vlastných preferencií a potreby. Oblasti, ktoré sú zachytené v tomto systéme, sú stravovanie, cestovanie a rekreácia, šport, kultúra, relax, vzdelávanie, odborná zdravotná starostlivosť a doprava. Misiou spoločnosti je pomocou zamestnaneckých benefitov vytvárať stabilné rodinné zázemie. Okrem toho ponúka svojim zamestnancom príspevok na DDS a podobne ako Volkswagen, tak aj PCA hradí svojim zamestnancom životné a úrazové poistenie.

Spoločnosť neustále pracuje na zlepšovaní svojej sociálnej politiky a starostlivosti o svojich zamestnancov. Dôkazom je uskutočnenie prieskumu zamestnaneckej spokojnosti, ktorého výsledkom bolo posúdenie zlepšujúcich návrhov a ich následná implementácia do sociálnej politiky spoločnosti.

Výber niektorých zamestnaneckých benefitov (Výročná správa PCA Slovakia, s. r. o., 2023):

- prenájom nových vozidiel v bohatej výbave,
- mesačný príspevok na benefity využitelných u viac ako 5 000 dodávateľov na Slovensku,
- bývanie v blízkosti závodu v bytoch alebo ubytovniach,
- zdravotná starostlivosť, masáže a rehabilitácie priamo v priestoroch závodu,
- tábory pre deti zamestnancov, balíčky so školskými pomôckami pre prvákov.

Počas roka taktiež organizovali mnohé športové podujatia pre svojich zamestnancov, ale rovnako tak aj už 8. ročník behu cez mesto Trnava. Podobná aktivita sa konala pre deti zamestnancov počas Dňa detí v športovom areáli obce Zavar.

Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov

Spoločnosť počas roka 2023 vykonala vzdelávanie v rozsahu 55 180 hodín, na čo vynaložila náklady v sume 74 798 eur, vrátane školení pre kmeňových aj agentúrnych zamestnancov. Najväčšia časť vynaložených prostriedkov šla na školenia v oblasti jazykov a legislatívy.

PCA investuje svoje finančné prostriedky aj do potencionálnych zamestnancov, t. j. čerstvých absolventov vysokých a stredných škôl. Počas roka 2023 na základe výročnej správy vieme, že spoločnosť spolupracuje so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave v rámci programu Prevádzkový technik dopravnej a výrobnéj techniky. Podobne spolupracuje PCA aj so strednými školami, medzi ktoré patria Stredná odborná škola automobilová Trnava, Stredná odborná škola Galanta a Stredná odborná škola

elektrotechnická Trnava. So všetkými zo spomenutých stredných škôl má spoločnosť vytvorené duálne vzdelávanie a v aktuálnom roku 2023 eviduje 12 absolventov a 8 nových žiakov v tomto programe.

Vzdelávanie je neodmysliteľnou súčasťou pre dosahovanie hlavných cieľov spoločnosti, ale rovnako tak aj naplneniu legislatívnych požiadaviek upravujúcich vzdelávanie svojich zamestnancov a bezpečnosť ochrany zdravia pri práci.

3.3.5 Komparácia sociálnych aspektov ESG vykazovania spoločností automobilového priemyslu

Každá zo spoločností pristupuje inak k sociálnej politike a ponúka rôznu formu benefitov, formy vzdelávania a spôsob, akým sa zamestnanci môžu zúčastňovať na rozhodovacom procese spoločnosti.

Všetky z uvedených automobilových spoločností však chápu dôležitosť ľudského kapitálu, a preto sa snažia poskytovať veľmi lákavé benefity, častokrát nadštandard trendu v iných odvetviach. Rovnako tak kladú dôraz na vzdelávanie svojich zamestnancov, ich rozvoj a seberealizáciu a napredovanie v ich profesijnom, ale aj osobnom živote.

Neodmysliteľnou súčasťou je aj bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, kde kladú spoločnosti obzvlášť dôraz na intenzitu školení, vytváranie vhodných pracovných podmienok pre všetkých svojich zamestnancov.

V tabuľke č. 7 je zachytené komplexné porovnanie sociálnych informácií, ktoré spoločnosti vykazujú vo svojich výročných správach za rok 2023.

Tabuľka č. 7 - Komplexné porovnanie vykázaných sociálnych informácií

Kritérium	WOLKSWAGEN SLOVAKIA	Jaguar Land Rover Slovakia	Kia Slovakia	PCA Slovakia
Zamestnanecké benefity	Nadštandardné sociálne výhody, podpora rodín, športové podujatia	Flexibilná pracovná doba, podpora work-life balance	Finančné a zdravotné benefity, odborné konzultácie	Silný dôraz na pracovné podmienky a bezpečnosť
Diverzita a rovnosť	Program Žijeme rozmanitosťou	Inkluzívne prostredie,	Podpora mladých	Rovnosť príležitostí,

Kritérium	WOLKSWAGEN SLOVAKIA	Jaguar Land Rover Slovakia	Kia Slovakia	PCA Slovakia
		rovnosť príležitosti	absolventov škôl	multikultúrne prostredie
Vzdelávanie a rozvoj	Duálna akadémia, odborné školenia	Spolupráca s univerzitami, odborné tréningy	Spolupráca so školami, odborné kurzy	Technické vzdelávanie, odborné školenia
Spoločenská zodpovednosť	Nadácia Volkswagen, environmentálne a vzdelávacie projekty	Dobrovoľníctvo, investície do miestnych komunit	Filantropia, podpora charity	CSR aktivity, podpora inovácií a techniky

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa výročných správ spoločností VOLKSWAGEN SLOVAKIA, Jaguar Land Rover Slovakia, Kia Slovakia a PCA Slovakia za rok 2023

Automobilový priemysel na Slovensku sa určite môže pýšiť širokou škálou zamestnaneckých benefitov, ktoré uvedené spoločnosti ponúkajú svojim zamestnancom, prípadne potencionálnym uchádzačom o zamestnanie. Všetky spoločnosti vo svojich výročných správach za rok 2023 definujú jednotlivé zamestnanecké benefity, ktoré ponúkajú svojim zamestnancom a je tu zrejмый konkurenčný boj medzi spoločnosťami s cieľom byť čo najatraktívnejšou spoločnosťou pre potencionálnych uchádzačov.

Kia rozširuje tento konkurenčný boj a úzko spolupracuje s viacerými školami s cieľom podpory mladých talentovaných študentov. Podobnú stratégiu má aj spoločnosť Jaguar, ktorá taktiež spolupracuje s viacerými univerzitami a rovnako tak organizuje aj odborné tréningy.

Vo všeobecnosti všetky štyri automobilky podporujú diverzitu a rozmanitosť v radoch svojich zamestnancov a rovnako tak aj uplatňujú pravidlá a postupy, ktoré zabezpečujú rovnosť v právach a povinnostiach, ale aj v možnom kariérom napredovaní.

3.4 Komparatívna analýza informácií o udržateľnosti – oblasť riadenia

3.4.1 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Volkswagen

Spoločnosť Volkswagen jasne vo svojej výročnej správe za rok 2023 deklaruje svoju iniciatívu s názvom *Together for Integrity*, v ktorej zachytáva a opisuje jednotlivé časti týkajúce sa ESG vykazovania, zamerané špeciálne na riadiacu oblasť.

Etika a compliance patria do celopodnikovej stratégie a rovnako tak sú aj súčasťou strategického cieľa spoločnosti.

V prípade risk managementu, všetky riziká z oblasti etiky a compliance sú identifikované, akceptované, kontrolované a je vynaložené maximálne úsilie na ich zmierňovanie pomocou dostupných nástrojov. Jednou z foriem sú komunikačné a informačné kampane, ktoré majú za úlohu zvýšenie povedomia o téme riadenia rizík, ale rovnako tak aj o poskytnutí krokov k správne mu oznamovaniu podnetov.

Zodpovední za dodržiavanie kultúry integrity sú všetci zamestnanci spoločnosti bez ohľadu na to, o akú úroveň riadenia ide. Táto oblasť je zabezpečená pravidelnými, povinnými školeniami pre vedúcich pracovníkov na všetkých úrovniach, týkajúcich sa pravidiel správania a tzv. Code of Conduct.

Spoločnosť si rovnako tak zakladá na otvorenej komunikácii, podporuje dialóg v prípade, ak sa vyskytnú pochybnosti v jednotlivých oblastiach a snaží sa spoločne nájsť odpovede na otázky týkajúce sa dodržiavania koncernových princípov.

Poslednou oblasťou, ktorej sa spoločnosť Volkswagen venuje vo svojej výročnej správe, je dôsledná zodpovednosť. Táto oblasť jasne definuje, kto je zodpovedný za chybné prijaté kroky, ale rovnako tak aj zachytáva prijímanie opatrení v prípade, ak sa takáto situácia vyskytne. (Výročná správa VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s., 2023)

3.4.2 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Jaguar

Riadenie finančných rizík

Vo výročnej správe za rok 2023 spoločnosť Jaguar, v časti *Riadenia rizík* opisuje významné riziká, ktorým je vystavená. Medzi hlavné finančné riziká patria: úverové riziko, riziko likvidity, trhové riziko. Medzi ďalšie riziká patria: menové riziko, úrokové riziko, riziko riadenia kapitálu a riziko správneho stanovenia reálnej hodnoty.

V tejto časti spoločnosť poskytuje informácie týkajúce sa cieľov, metód a procesov, ktorými hodnotí a riadi jednotlivé riziká, ale rovnako tak aj spôsoby riadenia kapitálu

spoločnosti. Zodpovedným orgánom za riadenie rizík je centrálny finančný manažment. Cieľom systému riadenia rizík nie je odstránenie daných rizík, ale hlavne minimalizácia nepriaznivých dopadov na finančné výsledky spoločnosti. Systém opisuje metódy riadenia rizika, identifikáciu a analýzu rizík, kontrolu a monitorovanie jednotlivých rizík, stanovuje vhodné hranice pre akceptáciu rizika. Všetky tieto oblasti sú pravidelne prehodnocované, aby čo najlepšie reflektovali zmeny trhových podmienok a jednotlivých aktivít spoločnosti.

Riadenie kapitálu a kontrola vedenia

Spoločnosť patrí pod materskú firmu Tata Motors ako súčasť indickej skupiny Tata Group, ktorá je zodpovedná za prijímanie strategických rozhodnutí. V rámci spoločnosti je jasne definovaný kapitál ako vlastné imanie. Jednou z hlavných zásad je udržiavať silný kapitálový základ, ktorý je základom pre udržanie budúceho vývoja podnikateľskej činnosti (Výročná správa Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o., 2023).

3.4.3 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti Kia

Dodržiavanie etických pravidiel

Spoločnosť jasne deklaruje vo svojej výročnej správe za rok 2023 svoj záväzok týkajúci sa podpory kultúry dodržiavania pravidiel, ktoré sú zamerané na čestné a etické podnikanie. Základné etické pravidlá svojej podnikateľskej činnosti má spoločnosť zakotvené v *Kódexe dodržiavania predpisov spoločnosti Kia*. Okrem týchto uvedených oblastí spoločnosť kladie dôraz aj na dodržiavanie ľudských práv, prevenciu korupčných aktivít, riadenie konfliktu záujmov, zákaz diskriminácie a obťažovania. Pre správne dodržiavanie pravidiel, prípadne prerokovanie porušenia týchto pravidiel, je v spoločnosti zavedený systém Compliance a teda politika systému dodržiavania pravidiel.

Počas roku 2023 prostredníctvom poradenstva určeného zamestnancom bolo poskytnutých 229 odpovedí na otázky týkajúce sa rôznych oblastí etických pravidiel a platných politík spoločnosti. Počas tohto obdobia bolo vykonaných aj 28 hĺbkových analýz, ktoré mali za úlohu preveriť 26 podnetov týkajúcich sa možného porušenia pravidiel. Podozrenia sa týkali predovšetkým korupčných aktivít, narušenia kybernetickej bezpečnosti, konfliktu záujmov alebo zneužitia prostriedkov spoločnosti, prípadne iných oblastí, ktoré sú upravené v *Kódexe spoločnosti Kia*.

V rámci audítorskej činnosti bola počas tohto obdobia implementovaná agenda do systému Compliance, ktorá mala za úlohu poskytnúť akúsi formu záruky presného vedenia účtovných záznamov. Kľúčom bolo správne hodnotenie implementácie kontrolných mechanizmov, ktoré spoločnosť využíva v rizikových procesoch.

Zodpovedné plnenie povinností

Spoločnosť má zavedené interné procesy na zabezpečenie právneho, daňového a účtovného posúdenia právnych dokumentov a dôležitých projektov za účelom dodržiavania právnych povinností, pod ktoré spoločnosť spadá, ale aj minimalizáciu rizík spojených s právnou oblasťou. Všetky dôležité rozhodnutia sú prijímané až po dôkladnom posúdení právnej stránky. Kia po úzkej spolupráci so svojou centrálou vytvorila systém, ktorého úlohou je riadenie právnych rizík vyplývajúcich zo zmlúv a potenciálnych alebo prebiehajúcich právnych sporov. V rámci správneho riadenia rizík aj v tejto oblasti, všetky riziká sú monitorované, vyhodnocované a následne sa prijímajú vhodné opatrenia pre ich znižovanie.

Spoločnosť si taktiež plní povinnosť týkajúcu sa štatutárneho auditu, pričom zákonom stanovené činnosti výboru pre audit vykonáva priamo dozorná rada spoločnosti. Kia je zapísaná v registri partnerov verejného sektora (Výročná správa Kia Slovakia, s. r. o., 2023).

3.4.4 Riadiace aspekty ESG vykazovania v spoločnosti PCA

Riadenie finančných rizík v spoločnosti PCA prebieha na centralizovanej úrovni za celú skupinu Stellantis. Finančné riziko patrí k najvýznamnejším rizikám, ktorým musí spoločnosť čeliť, podrobne ich identifikovať, monitorovať a znížiť ich prípadné negatívne vplyvy na finančnú situáciu spoločnosti a to najmä pomocou dostupných finančných nástrojov. Spoločnosť uvádza mnohé aspekty vývoja na finančnom trhu, akými sú napríklad: vysoká inflácia, volatilita výmenných kurzov, nárast cien surovín a energií, nárast úrokových sadzieb a mnohé iné, ktoré majú za následok zvýšené obavy týkajúce sa finančnej stability spoločnosti. Spoločnosť si uvedomuje tieto riziká, a preto prijíma adekvátne kroky k znižovaniu finančných rizík pomocou finančných nástrojov, medzi ktoré uvádza (Výročná správa PCA Slovakia, s. r. o., 2023):

- prirodzené a finančné zabezpečovacie stratégie,
- stratégia nahrádzania materiálov a obehového hospodárstva,

- optimalizácia technických riešení s cieľom minimalizovať používanie kritických zdrojov alebo nájsť náhradné zdroje,
- neustále sledovanie dynamiky trhu so surovinami a trendu cien surovín.

Na úrovni skupiny prebiehajú pravidelne testy s cieľom porovnania riadenia rizík s partnerskými spoločnosťami, čo môže dopomôcť k zlepšovaniu a posilneniu interných procesov riadenia rizík v celej skupine. V rámci celej skupiny bol implementovaný modul dohľadu nad rizikami ako súčasť nového systému Stellantis Audit a GRC (Governance, Risk and Compliance) s cieľom skvalitnenia vyhodnocovania potencionálnych rizík a podvodov. Medzi ostatné finančné riziká patria: úrokové riziko, riziku pohybu cien komodít, riziko menových kurzov a úverové riziko (Výročná správa PCA Slovakia, s. r. o., 2023).

3.4.5 Komparácia riadiacich aspektov ESG vykazovania spoločností automobilového priemyslu

Podobne ako pri porovnaní informácií, ktoré boli vykázané za environmentálnu a sociálnu oblasť, tak aj pri riadiacej oblasti môžeme tvrdiť, že každá zo spoločností pôsobiacich v automobilovom priemysle na Slovensku, má iný prístup k vykazovaniu, zberu informácií a vyhodnocovaniu dôležitosti daných informácií.

Rovnako môžeme skonštatovať, že táto oblasť, čo sa týka rozsahu, je najmenej pokrytá vo výročných správach, čo sťažuje porovnateľnosť medzi jednotlivými spoločnosťami. Jednotlivé oblasti sú častokrát neprehľadne vykázané a pre bežného externého užívateľa výročnej správy aj mátaúce. V porovnaní s oblasťou, ktorá zachytáva informácie z environmentálnej a sociálnej oblasti, riadiaca oblasť zastupuje najmenší podiel na informáciách vykázaných vo výročných správach v každej zo spomenutých spoločnosti.

V tabuľke č. 8 je zachytená komparatívna analýza údajov vykázaných za riadiacu oblasť ESG vykazovania v spomenutých spoločnostiach.

Tabuľka č. 8 - Komplexné porovnanie vykázaných riadiacich informácií

Kritérium	VOLKSWAGEN SLOVAKIA	Jaguar Land Rover Slovakia	Kia Slovakia	PCA Slovakia
Etika a compliance	Firemná stratégia s dôrazom na integritu, povinné školenia	Podpora transparentnosti, sledovanie trhových trendov	Kódex etiky, prevencia korupcie	Externý audit, kontrolné mechanizmy
Riadenia rizík	Identifikácia a minimalizácia etických a compliance rizík	Riadenie trhového, menového a úrokového rizika	Právne posudzovanie projektov a zmlúv	Finančné a operačné audity
Transparentnosť	Otvorená komunikácia, nahlasovanie porušení	IFRS výkazníctvo, dohľad Tata Motors	Compliance reporting, súlad s EÚ reguláciami	Medzinárodné audítorské štandardy
Kontrola Vedenia	Predstavenstvo a dozorná rada v rámci koncernu VW	Riadenie materskou spoločnosťou Tata Motors	Interné kontrolné mechanizmy	Napojenie na globálny koncern Stellantis

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročných správ spoločností VOLKSWAGEN SLOVAKIA, Jaguar Land Rover Slovakia, Kia Slovakia a PCA Slovakia za rok 2023

Z dostupných informácií, ktoré sú vykázané vo výročných správach jednotlivých spoločností za rok 2023 týkajúcich sa riadiacej oblasti ESG vykazovania, je zrejmé, že najdôležitejšou časťou, ktorej sa spoločnosti venovali, je práve oblasť riadenia rizík. Každá z uvedených spoločností podrobne charakterizuje jednotlivé druhy rizík, ktorým čelí, ale aj nástroje na ich identifikáciu, meranie, riadenie a spôsoby na znižovanie zadaných rizík. Všetky spomenuté firmy majú zriadený interný audit, ktorý má za úlohu kontrolu interných činností a poskytovanie informácií manažmentu spoločnosti.

Oblasť transparentnosti je opísaná veľmi stručne a primárne zachytáva jednotlivé právne regulácie, ktoré spoločnosti dodržiavajú či už na národnom, alebo nadnárodnom stupni. Spoločnosti si zakladajú na férovej a otvorenej komunikácii, či už s regulačnými orgánmi, ale aj s verejnosťou.

Záver

ESG vykazovanie sa naprieč rokmi stalo neodmysliteľnou súčasťou strategického riadenia podnikov, a to nie len v automobilovom priemysle, ale takmer v každom podniku. Stále zdokonaľujúca sa legislatíva upravujúca informácie o udržateľnosti, ako napr. v podobe ESRS štandardov, priniesla jednotný rámec, ktorý zabezpečí kvalitu, transparentnosť a hlavne porovnateľnosť vykázaných informácií. Všetky tieto kroky prispejú ku konkurencie schopnosti medzi podnikmi, k prilákaniu potencionálnych investorov, ktorí vyhľadávajú stále viac a viac také podniky, ktoré sa snažia byť udržateľnými a tak znižovať ich negatívne dopady na životné prostredie. Avšak do popredia sa dostáva aj to, ako snahy správať sa udržateľne vplyvajú na podnik, jeho náklady, finančnú situáciu a samotné rozhodovanie.

Výsledky analýzy, ktorá sa zaoberala jednotlivými aspektami ESG vykazovania medzi štyrmi účtovnými jednotkami pôsobiacimi v odvetví automobilového priemyslu na Slovensku, jasne poukázali na to, že každá zo spoločností má individuálny prístup k vykazovaniu týchto informácií, čo sa odzrkadľuje na rozsahu, kvalite a štruktúre vykázaných informácií. Existujú významné rozdiely v rozsahu informácií, ktoré spoločnosti vykazovali za jednotlivé oblasti.

Vo všeobecnosti sa kladie dôraz najmä na environmentálne informácie, ktoré vo všetkých sledovaných účtovných jednotkách zaberajú podstatnú časť vo výročných správach. Tieto informácie opisovali jednotlivé vplyvy spoločnosti na životné prostredie, ale rovnako tak aj spôsoby, akými dochádza k zmierňovaniu negatívnych dopadov na životné prostredie. Významným krokom pre všetky účtovné jednotky je práve transformácia ich výrobného procesu na elektromobily a hybridné vozidlá, čo by prispelo k znižovaniu uhlíkovej stopy. Uvedené spoločnosti kladú dôraz na odpadové hospodárstvo, správne triedenie odpadu a využívanie ekologických materiálov. V oblastiach, kde sa nachádzajú výrobné podniky, kladú dôraz na ochranu biodiverzity, životného prostredia a zamedzovaniu znečisťovania vodných tokov.

Naopak riadiaca oblasť, ako aj vyplýva z analýzy, je vo všeobecnosti v najmenšom rozsahu, ale rovnako tak aj najmenej prehľadne vykázaná. Častokrát sú dané informácie, týkajúce sa riadiacej oblasti, vykázané veľmi chaoticky, informácie treba hľadať vo viacerých častiach výročnej správy, čo vytvára zložité podmienky pre externého používateľa výročnej správy. V riadiacej oblasti sa kladie dôraz predovšetkým na riziká, ktorým

spoločnosť čelí, ich charakteristiku a spôsob, aký spoločnosť využíva na zmiernenie prípadného negatívneho dopadu na finančnú stabilitu. Informácie týkajúce sa národnej, nadnárodnej legislatívy, ktorú podnik dodržiava, sú už ťažšie dohľadateľné a mnohé ju spomínajú len veľmi okrajovo.

Sociálna oblasť zohráva významnú úlohu, lebo vytvára obraz o spoločnosti a jej vzťahu k zamestnancom, ale aj vzťahu k verejnosti. V tejto časti sú zachytené hlavne zamestnanecké benefity, rôzne projekty a podujatia organizované spoločnosťou, ale aj dobročinné či charitatívne akcie. Každá zo spoločností kladie dôraz na neustále vzdelávanie svojich zamestnancov. Rovnako tak všetky účtovné jednotky spolupracujú so strednými a vysokými školami, čím si zabezpečujú kvalitnú pracovnú silu.

Hlavným cieľom tejto práce bola komparatívna analýza a zhodnotenie aplikácie požiadaviek súvisiacich s ESG vykazovaním v konkrétnych podmienkach účtovných jednotiek pôsobiacich v odvetví automobilového priemyslu v Slovenskej republike. Výsledkom je aj fakt, že spomenuté účtovné jednotky kladú dôraz na dôslednú implementáciu do svojej podnikovej stratégie.

Z dlhodobého hľadiska je potrebné, aby sa stále ESG vykazovanie zdokonaľovalo, čo by prispelo k zvýšeniu záujmu zo strany investorov, ale rovnako tak aj k budovaniu dôvery a vzťahov s verejnosťou. V najbližších rokoch budú výročné správy upravované už podľa platných ESRS štandardov, ktoré predstavujú výzvu pre účtovné jednotky na Slovensku, no vytvárajú aj jasne stanovené požiadavky a pravidlá, ktoré by mali dopomôcť podnikom pri zostavovaní ich výročných správ. Tieto informácie budú zahŕňať nielen údaje o tom, ako vplýva podnik na okolité prostredie, ale aj ako okolité prostredie vplýva na podnik a jeho fungovanie.

Ďalšou dôležitou zmenou bude aj to, že podniky budú musieť vykazovať informácie za svojich dodávateľov, účtovné jednotky z ich hodnotového reťazca, čo prináša mnohé prekážky, ktorým budú podniky čeliť, ako napr. zber daných informácií, ich meranie a následné vykazovanie vo výročnej správe v súlade s platnou legislatívou. Pre externých používateľov by to však prinieslo prehľadné, kvalitné a overené informácie, ktoré sú čím ďalej tým viac potrebné pre správne a efektívne rozhodovanie sa.

Slovenský automobilový priemysel sa tak nachádza na dôležitej križovatke a v najbližších rokoch sa bude rozhodovať o jeho osude a smerovaní. Neodmysliteľnou súčasťou bude transformácia výrobného procesu, zvyšovanie podielu recyklovateľných materiálov, využívanie energií z obnoviteľných zdrojov a zdokonaľovanie odpadového hospodárstva.

Zoznam použitej literatúry

Vedecké články

1. Kudlová Z. (2020). *Automobilový priemysel na Slovensku* [článok]. [cit. 2025.01.08]. In Trends in Application of Statistical Methods for Quality Improvement X. Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM EU v Bratislave, 2020. ISBN 987-80-225-4724-6, s. 5-10.
2. Kvasková Z. (2024). *Smernica o zverejňovaní nefinančných informácií v účtovných závierkach vstúpila do platnosti* [článok]. [cit. 2024.11.19]. V Dane a účtovníctvo v praxi: odborný mesačník. Bratislava : Wolters Kluwer, 2024. ISSN 1335-7034, 2024, roč. 29, č. 2, s. 58-59.
3. Pakšiová R. (2024a). *Pozadie zmien vykazovanie udržateľnosti podnikateľov v súčasnosti* [článok]. [cit. 2024.11.05]. V Dane a účtovníctvo v praxi : odborný mesačník. Bratislava: Wolters Kluwer, 2024. ISSN 1335-7034, 2024, roč. 29, č.1, s. 38-40
4. Pakšiová R. (2024b). *Vykazovanie udržateľnosti podnikateľov vychádzajúce z európskej legislatívy* [článok]. [cit. 2024.11.10]. V Účtovníctvo – audítorstvo – daňovníctvo: v teórii a praxi. Bratislava : Slovenská komora certifikovaných účtovníkov, 2024. ISSN 1335-2024, 2024, roč. 32, č. 1, s 14-21.

Elektronické zdroje

5. CARBI (2024). *Viete, aké autá sa vyrábajú na Slovensku? Tieto automobilky u nás sídlia* [online]. [cit. 2025.01.06]. Dostupné na: <https://www.carbi.sk/magazin/detail/viete-akeauta-sa-vyrabaju-na-slovensku-tieto-automobilky-u-nas-sidlia?categorySlug=clanky>
6. CONSILIUM EUROPA (n. d.). *Chronologický prehľad – Parížska dohoda o zmene klímy* [online]. [cit. 2024.10.19]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/paris-agreement-climate/timeline-paris-agreement/>
7. CO₂NEWS (2024.02.13). *Smernica Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) a čo pre vás znamená* [online]. [cit. 2024.11.05]. Dostupné na: <https://www.co2news.sk/2024/02/13/smernica-corporate-sustainability-reporting-directive-csrd-a-co-pre-vas-znamená/>
8. CRIF (2023.10.18). *Povinnosť ESG reportingu zasiahne tisíce slovenských firiem* [online]. [cit. 2024.10.27]. Dostupné na: <https://www.crif.sk/novinky-a-tlacove-spravy/tlacove-spravy/povinnost-esg-reportingu-zasiahne-tisice-slovenskych-firiem/>

9. European Parliament (2024.01.15). *Stopping greenwashing: how the EU regulates green claims* [online]. [cit. 2024.10.27]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20240111STO16722/stopping-greenwashing-how-the-eu-regulates-green-claims>
10. GLOBALREPORTING (n. d.). *Our mision and history* [online]. [cit. 2024.10.18]. Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>
11. KPMG (n. d.). *Čo znamená ESG vykazovanie pre slovenské spoločnosti?* [online]. [cit. 2024.10.20]. Dostupné na: <https://kpmg.com/sk/sk/home/insights/2022/07/co-znamena-vykazovanie-esg-pre-slovenske-spolocnosti.html>
12. KPMG (2013). *The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2013* [online]. [cit. 2024.10.26]. Dostupné na: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2013/12/corporate-responsibility-reporting-survey-2013.pdf>
13. KPMG (2024). *Čo nám prináša CSRD? Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti (tzv. „CSRD“ alebo „Corporate Sustainability Reporting Directive“)* [online]. [cit. 2024.11.09]. Dostupné na: <https://kpmg.com/sk/sk/home/insights/2022/11/co-nam-prinasa-csrd.html>
14. NITRALIVE (2024). *Jaguar Land Rover podporuje biodiverzitu v areáli závodu v spolupráci s UKF Nitra* [online]. [cit. 2025.01.13]. Dostupné na: <https://www.nitralive.sk/spravy/67113-jaguar-land-rover-podporuje-biodiverzitu-v-areali-zavodu-v-spolupraci-s-ukf-nitra>
15. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (2023). *G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023* [online]. [cit. 2024.11.05]. Dostupné na: https://www.oecd.org/en/publications/g20-oecd-principles-of-corporate-governance-2023_ed750b30-en.html
16. PWC (n. d.). *What is double materiality under CSRD?* [online]. [cit. 2024.11.02]. Dostupné na: <https://www.pwc.com/us/en/services/esg/library/csrd-double-materiality.html>
17. SASB (n. d.). *The research scope of SASB Standards encompasses a range of sustainability-related risks and opportunities* [online]. [cit. 2024.11.04]. Dostupné na: <https://sasb.ifrs.org/standards/materiality-finder/>
18. Slovenská asociácia pre elektromobilitu (2024). *E-mobilita na Slovensku* [online]. [cit. 2025.01.08]. Dostupné na: <https://seva.sk/emobilita/>

19. STAVEBNÝ MAGAZIN (2024.11.08). *Zelená energia: Vplyv, podmienky a výhody nielen pre podnikateľské prostredie* [online]. [cit. 2024.11.16]. Dostupné na: <https://stavebnymagazin.sk/zelena-energia-vplyv-podmienky-a-vyhody-nielen-pre-podnikatelske-prostredie/>
20. Svetový fond na ochranu prírody (2019). *Každú minútu skončí v moriach 1,4 milióna plastových fľaš! WWF pripravila správu o plastoch.* [online]. [cit. 2024.11.02]. Dostupné na: https://www.wwf.gr/ta_nea_mas/?uNewsID=344175
21. Štatistický úrad Slovenskej republiky (2025). *Zahraničný obchod v januári 2025* [online]. [cit. 2025.01.06]. Dostupné na: https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/products/informationmessages/inf_sprava_detail/c1e95346-f8f5-46af-9326-
22. THECOGFXSTUDY (n. d.). *The impact of green buildings on cognitive function* [online]. [cit. 2024.11.04]. Dostupné na: <https://thecogfxstudy.com/study-2/higher-cognitive-function/>
23. THE GBI (n. d.). *Mission-Critical Objectives and Principles* [online]. [cit. 2024.11.02]. Dostupné na: <https://thegbi.org/about/>
24. Tlačový odbor Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (2023). *Stretnutie so zástupcami Volvo Car Slovakia a Valaliky Industrial Park* [online]. [cit. 2025.01.08]. Dostupné na: <https://www.mhsr.sk/press/stretnutie-so-zastupcami-volvo-car-slovakia-a-valaliky-industrial-park?csrt=16849890353685227434>
25. TREND (2023). *Slovensko zostáva svetovým lídrom vo výrobe áut, vyrábame najviac vozidiel na tisíc obyvateľov* [online]. [cit. 2024.12.16]. Dostupné na: <https://www.trend.sk/spravy/slovensko-zostava-svetovym-lidrom-vyrobe-aut-vyrabame-najviac-vozidiel-tisic-obyvatelov>
26. TREND (2024 a). *Volkswagen Slovakia dosiahol vlani historicky najvyšší obrat, takmer 12 miliárd eur* [online]. [cit. 2025.01.17]. Dostupné na: <https://www.trend.sk/spravy/volkswagen-slovakia-dosiahol-vlani-historicky-najvyssi-obrat-takmer-12-miliard-eur?utm>
27. TREND (2024 b). *Milióny áut, tony ocele či miliardové investície. Toto sú najväčšie továrne na Slovensku* [online]. [cit. 2025.01.18]. Dostupné na: <https://www.trend.sk/biznis/miliony-aut-tony-occele-miliardove-investicie-toto-su-najvacsie-tovarne-slovensku/6>

28. UNITED NATIONS (n. d.). The Sustainable Development Agenda [online]. [cit. 2024.10.18]. Dostupné na: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/>
29. VELOCITY (n. d.). *The economic benefits of implementing green practices in the workplace* [online]. [cit. 2024.11.02]. Dostupné na: <https://www.velocityokc.com/blog/member-news/the-economic-benefits-of-implementing-green-practices-in-the-workplace/>
30. Výročná správa spoločnosti Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o. (2023). *Výročná správa spoločnosti Jaguar Land Rover Slovakia, s. r. o.* [online]. [cit. 2025.01.23]. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/1605149>
31. Výročná správa spoločnosti Kia Slovakia, s. r. o. (2023) *Výročná správa spoločnosti Kia Slovakia, s. r. o.* [online]. [cit. 2025.01.22]. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/244945>
32. Výročná správa spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o. (2023) *Výročná správa spoločnosti PCA Slovakia, s. r. o.* [online]. [cit. 2025.01.23]. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/635880>
33. Výročná správa VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s. (2023) *Výročná správa spoločnosti VOLKSWAGEN SLOVAKIA, a. s.* [online]. [cit. 2025.01.21]. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/388477>
34. ZAP (2025). *Automobilový priemysel SR* [online]. [cit. 2024.12.16]. Dostupné na: <https://zapsr.sk/>

Právne normy

35. Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772 z 31. júla 2023, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:02023R2772-20231222&qid=1719505692267>
36. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2088 z 27. novembra 2019 o zverejňovaní informácií o udržateľnosti v sektore finančných služieb. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A32019R2088>
37. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32020R0852>

38. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=celex%3A32014L0095>
39. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj/eng>
40. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenie (EÚ) 2023/2859. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj?>
41. Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/431/>